РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу.
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок, 30-го цьвітня 1918. Ч. 51. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, April 30, 1918. No. 51.

ЗАВЗЯТА БИТВА В ОКОЛИЦІ ІПРУ.

Поголоска про протиреволюцію в Росії і проголошенє Алексія Николаєвича царем.

Німецькі посли остро критикують поведенє німецьких військових властий на Україні.

Україна і Болгарія рішучо протестують проти влученя Бесарабії до Румунії.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УКРАЇНА І БОЛГАРІЯ ПРОТИ ЗЛУКИ БЕСАРАБІЇ З РУМУНІЄЮ.

АМСТЕРДАМ, 26. цьвітня. — Німецьке часопись „Альґемайне Цайтунг" в Ессен доносить, що по приїзді до Букарешту д-ра Кільмана і барона Буріяна, міністрів загр. справ центральних держав, румунський договір буде предметом точного провіреня, в чім візьме участь також румунський король Фердинанд.

На порядку дневнім буде також справа Бесарабії з причини протестів, які внесли Україна і Болгарія проти злуки Бесарабії з Румунією.

(Бесарабський сойм ухвалив був 80 голосами проти 5 злучити Бесарабію з Румунією. Українське правительство внесло протест проти такої злуки з причини, що около 20% населеня в Бесарабії становлять Українці. Правдоподібно українське правительство зажадало відокремленя українських повітів від Бесарабії та прилученя їх до української републики).

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНЕ ПРОТИ РЕКВІЗИЦІЇ ЗБІЖА.

Часто приходить до битви, в яких по обох сторонах падуть жертви.

ВАШІНҐТОН, 26. цьвітня. — **Положенє Австрії під зглядом поживи є грізне.** Телеґрама, яка тут нині наспіла з дипльоматичних кругів, описує се положенє, як слідує:

„Урядове оповіщенє, оголошене у віденських часописях, вказує на великі трудности щодо поживи, які приходить ся Австрії поборювати. В урядовім оповіщеню говорить ся, що засоби збіжа, які походили з румунського жнива, є вже зовсім вичерпані та що пшениці з України не можна скорше надіяти ся як перед кінцем місяця. **Супроти таких відносин правительство мусить забрати збіжеві засоби, які лишили ся в руках селян для їх приватного ужитку.**

„Оповіщенє кінчить ся словами, в яких австрійське правительство зраджує страх перед можливими наслідками такого зарядженя, а яке селяне приймуть з великим невдоволенєм. В оповіщеню говорить ся іменно, що правительсвто не закриває трудности в переведеню такого розпорядженя, але воно надіє ть ся, що селяне сповнять патріотично обовязок, якого від них жадаєть ся".

Реквізиція збіжа на Україні, переводжена Австрійцями і Німцями, прибирає острий характер, доносить дальше телеґрама. **Селяне виступають проти сього і держать жовнірів яко полонених. Часто приходить і до боротьби, в якій обі сторони поносять втрати в убитих.**

НІМЕЦЬКІ ПОСЛИ КРИТИКУЮТЬ ВІЙСКОВІ ВЛАСТИ ЗА ЇХ ПОВЕДЕНЄ НА УКРАЇНІ.

Посол Ерцберґер називає поведенє „впрост обурююче".

АМСТЕРДАМ, 27. цьвітня. — Навіть старанно цензурований звіт дискусії, переведеної на вчерашнім засіданю головної комісії в берлінськім парлементі, не може закрити факту, що посли висказували своє невдоволенє супроти військових адміністраційних властий.

Провідник соціялістичної більшости, посол Шайдеман, зробив закид, що інформації, які уділено комісії щодо нападу на Зебруґ були що „найменьше мильні". **Посол Шайдеман говорив дальше про невдоволенє, яке панує на Україні,** та про відмову зі сторони військових властий пограничним народам, які хотіли висказати свої жалі перед німецьким правительством.

Посол Ґотгайн (поступовий) заявив, що військові зарядженя, переведені на Україні, не осягнуть своєї цілі.

Посол Матіяс Ерцберґер, провідник центра, назвав поступоване військових властий на Україні „впрост обурюючим".

Відповідаючи на сї закиди, ґен. Врісберґ заявив:

„Сила українського правительства є слаба, а ми мусимо перевести наші домаганя щодо поживи і з тим ми не можемо ждати. А се дасть ся осягнути лише при помочи війска".

Замінна торговля між Україною і центральними державами.

ВАШІНҐТОН, 24. цьвітня. — Піврядові вісти, які тут надійшли, доносять, що Україна зобовязала ся доставляти центральним державам зразу по 5 мілїонів пудів збіжа місячно. (Один пуд рівнаєть ся 36 американським фунтам).

Як се доносить українське правительство, Німеччина і Австро-Угорщина мають одержати від України 75.000 пудів насіня конюшини, 500.000 насіня білих бураків, 2,000.000 пудів цукру і 30,000.000 пудів збіжа.

В заміну за те Україна має одержати між иншими товарами 17,000.000 пудів угля для Києва і Одеси, друкарські машини і 11,000.000 ярдів сирого полотна, зробленого з паперової і конопляної матерії.

Перші транспорти збіжа з України.

ЛОНДОН, 27. цьвітня. — Про засіданє ради поживи, яке відбуло ся в пятницю в парляменті в Берліні, і на якім ведено дискусію в справі обнизеня порцій хліба, подає урядовий звіт отсї вісти:

„Ухвалено, що теперішне положенє щодо поживи не є так критичне, щоби заходила конечність переводити того рода зарядженя під теперішну пору. **Власти займуть вижидаюче становище і будуть вважати на те, як скоро будуть приходити транспорти збіжа з України. Перших кілька транспортів вже прибуло".**

В Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НЕВДОВОЛЕНЄ ПРОТИ ЦІСАРЯ КАРЛА ЗРОСТАЄ.

ЦІРІХ, 27. цьвітня.—Телеґрама з Відня до „Берлінер Таґеблят" доносить, **що у Відни утворено „партію проти цісаря Карла", в склад якої входять визначні особи з цісарського двору.**

До сеї партії належать навіть особи, які були особистими приятелями цісара Франц Йосифа.

Головним арґументом, якого вони вживають проти цісаря Карла, є те, що він улягає впливам цісаревої Зити, яка не потрафила станути у внешних державних справах на становищи інтересів Австрії.

Мати цісаревої Зити одержала приказ опустити Австрію.

ПАРИЖ, 28. цьвітня. — **Княгиня Марія Антоанета, мати цісаревої Зити, одержала приказ в протягу 24 годин опустити границї Австрії і до кінця війни не повертати до краю,** як се доносить телеґрама зі Женеви.

Австрійський премієр мав уступити.

ЛОНДОН, 27. цьвітня. — Телеґрама з Ціріху доносить, **що др. Зайдлер, президент австрійського кабінету вже в друге предложив свою резиґнацію.** Яко причину своєї резиґнації мав подати теперішне політичне положенє Австрії.

Внутрішні відносини в обох половинах монархії стали дуже напружені. Ситуація стала ще тяжша через аґітацію в справі виборчої реформи на Угорщині та через домаганя поодиноких народів в австро-угорській монархії.

Перший раз вніс був др. Зайдель резиґнацію в лютім, коли то польські посли рішили голосувати проти буджету. Однак тоді цісар Карло не приймив резиґнації кабінету.

Вістка про понову резиґнацію д-ра Зайдлера не є ще потверджена.

Архиепископ на чолї національного руху полудневих Славян.

ЛОНДОН, 27. цьвітня. — Кореспондент з Гаґи доносить, що „Ексченджь Телеґраф", що у Відни викликало велику несподіванку вістка, що папський посол розпочав слідство на жаданє австрійського правительства проти архиепископа в Люблянї.

Архиепископа обжалувано, що він станув на чолї національного руху полудневих Славян, якого цїли рівнають ся державній зрадї.

Тисячі полонених Поляків гинуть на Угорщині.

ЦІРІХ, 27. цьвітня. — Телеґрама з дипльоматичних кругів з Риму доносить, що Мадяри старатюь винищити польський нарід. Телеґрама звучить:

„Листи з табору полонених в Пуштіягаза, в якім находять ся полонені Поляки, доносять про нечувані насильства. Поляки впрост гинуть з голоду. Ширеню заразливих недуг не протиділаєть ся. Здаєть ся, що бажанєм Мадярів є винищити польський нарід".

В Росії:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПРОТИРЕВОЛЮЦІЯ В ПЕТРОҐРАДІ.

Царевич, Алексій Николаєвич, проголошений царем Росії.

ЛОНДОН, 27. цьвітня. — Телеґрама з Копенгаґен до „Ексчендж Телеґраф" доносить, **що в Петроґраді вибухла протиреволюція.**

З Петроґраду вже від кількох днів не надходять жадні вісти, лише дорогою через Фінляндію приходять поголоски, **що в столиці прийшло до поважних заворушень та що кружить чутка, що великий князь Алексій Николаєвич зістав проголошений царем Росії та що великий князь Михайло Александроввч є головним провідником протиреволюції.**

Великий князь Михайло Александрович реґентом.

КОПЕНГАҐЕН, 27. цьвітня. — З Або (Фінляндія) надійшли вісти до Стокгольму, **що великий князь Алексій Николаєвич, син бувшого царя Росії, зістав проголошений царем, а великий князь Михайло Александрович його реґентом.**

В протиреволюції підозрівають руку Німеччини.

ВАШІНҐТОН, 27. цьвітня. — Донесеня з Копенгаґен про протиреволюцію і покликанє на престол царевича кажуть здогадувати ся, що цїла ся справа є добре уплянована Німеччиною, яка має намір привернути в Росії монархічний устрій.

Департамент загр. справ вже від довшого часу не має жадних вістий від посла Френсіса з Вологди, тому й нові вісти не не були би жадною несподіванкою. В тутешних дипльоматичних кругах вже від довшого часу панує переконанє, що в Росії роблять ся заходи в цїли приверненя монархічної держави, в чім помагають німецькі впливи, гроші і інтриґи.

Перенесенє осїдку правительства з Петроґраду до Москви, як думають, промостило дорогу Німцям до переведеня уложеного пляну. Одержані вісти доносили, що німецькі жовніри, колишні полонені, заповнили Петроґрад, роблячи з нього німецький центр.

Пануючий нелад, брак средств поживи і инших конечних товарів викликали серед російського населеня, а передівсїм по містах, велике невдоволенє. Серед таких обставин не є річею виключеною, що протиреволюція, хоч вона має на цїли приверненє монархії, знайде сильне поперте серед невдоволеного населеня.

Настрій проти большевиків.

ВАШІНҐТОН, 27. цьвітня. — Телеґрами з дипльоматичних кругів з Росії вказують, **що серед російського народа є замітний новий рух проти державної солїдарности і велике невдоволене з причини упадку промислу, торговлї і хліборобства.**

Наразї годї близше означити, чи причиною такого руху є невдоволене з політики большевицького правительства, чи постійна влізливість Австрійців і Німців на російських землях.

Брак всяких вістий з Росії.

ВАШІНҐТОН, 28. цьвітня. — **До пізної ночи департамент загр. справ не одержав жадних дальших вістий анї потвердженя дотеперішних донесень про протиреволюцію в Росії.**

Департамент загр. справ заявив, що в протягу дня не одержав жадної вістки від посла Френсіса анї зі жадного иншого жерела, яка би могла близше пояснити донесеня про вибух протиреволюції.

Урядники російського сосольства знають лише те, що подали були часописи.

З огляду однак, що сї поголоски прийшли тут від дипльоматичних кругів зі Швеції, Данії і Фінляндії, тому вони заслугують на віродостойність.

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НАСТУП НІМЦІВ КОЛО ІПРУ.

Завзята битва в околиці Ганґар, на схід від Амену, триває дальше.

ЛОНДОН, 26. цьвітня. — Урядовий звіт анґлійського головного штабу звучить:

„На північ від ріки Ліс в околиці гори Кемель прийшло **до завзятої битви. Неприятелеви вдало ся остаточно заняти села, Дранутр і Кемель, та гору Кемель.**

„Неприятель перевів вчера наступ при помочи 9 дивізій. Нині рано французькі і анґлійські полки розпочали протинаступ, який був зразу успішний. Пізнійше однак неприятель, одержавши сьвіжі сили, відновив наступ, через що наші війска були приневолені уступити назад в напрямі Льокр і Ля Кліт.

„Нині досьвіта французькі і анґлійські війска перевели наступ на становища неприятеля в околиці Ганґар і посунули ся в деяких місцях серед завзятої битви трохи наперед".

НІМЦІ ЗДОБУЛИ ГОРУ КЕМЕЛЬ КОЛО ІПРУ.

Число полонених виносить 6.500 коло Іпру і 2.400 над Сомою.

БЕРЛІН, 26. цьвітня. — Німецький урядовий рапорт звучить:

„Наступ армії ґен. Арніма на гору Кемель переведений зовсім успішно. Сама гора, яка панує далеко над франдрійською низиною, находить ся в нашім посїданю.

„Гора і місцевість Ст. Ельой здобуті. Підчас битви здобуто богато укріплених фарм.

„Гору Кемель здобули пруські і баварські війска приступом. Також село Дранутр і гори на північний захід від Флеґельгок находять ся в наших руках.

„Дотепер начислено поверх 6.500 полонених. Більшу частину полонених становлять Французи. Між полоними находить ся також один французький і один анґлійський командант полку.

„На полудне ріки Соми село Вілер-Бретоно годї було задержати у своїм посїданю супроти сильних протинападів неприятеля. Протинаступ неприятеля на схід від сеї місцевости відбито. **Число полонених на сїм боевім фронтї зросло на 2.400".**

Німцї орґанізують свої сили до нового наступу.

З АНҐЛІЙСЬКОЮ АРМІЄЮ У ФРАНЦІЇ, 27. цьвітня. — Німецька артилєрія вправдї продовжає дальше сильне бомбардованє становищ аліянтів в околиці гори Кемель, але німецька піхота не переводила нинї жадних нападів.

Армія ґен. Арніма заходить ся коло укріпленя вчера здобутих становищ та зреорґанізованя своїх сил до нового наступу на захід від Кемель.

Німецький командант буде старав ся передівсїм стягнути нові війска для виповненя браків, спричинених вчерашною битвою. Німецькі війска, потерпіли тяжкі втрати. Яко примір розміру нїмецьких втрат може послужити вид побоєвища, на якім била ся одна анґлїйська дивізія. Втрати Німців у сїй битві були чотири рази більш ніж втрати сеї дивізії.

Безперечно таке порівнанє не дасть ся премінити до цїлого боевого фронту, але можна певно припускати, що втрати Німців в многих місцях перевисшали втрати аліянтів.

Армія ґен. Арніма, яка переводила вчера наступ, складала ся з яких 10 дивізий. Се значить, що на 10 кільометровім **боевім фронтї між Дранутр і Каналом Іпр-Комен Німцї кинули до атаку проти аліянтів 120.000 війска. Одна з німецьких дивізий прибула туди доперва 24. цьвітня з боевого фронту зпід Вердену.**

Анґлія говорить про можливість опорожненя пристаний.

ЛОНДОН, 28. цьвітня. — **Деякі часописи починають приготовляти загал на втрату пристаний над каналом.** Недільна „Таймс" пише отсе:

„Не дасть ся заперечити, **що втрата гори Кемель є значним тактичним успіхом для неприятеля і тому треба бути приготованим також і на дальші неприємні вісти. Коли неприятелеви удасть ся посунути свою лінію поза Кемель, наші війска будуть приневолені опорожнити Іпр. Опорожнене сеї місцевости не означає ще, що опорожнене пристаний Дункірк, Кале і Больонь, є конечне, але така можливість може наступити.**

„Треба памятати, **що Німцї не можуть виграти війни, не занявши Іпру і пристаний над каналом".**

Німецький цісар певний побіди.

АМСТЕРДАМ, 26. цьвітня. — **„Нарід, який бажає нас знищити, копає сам собі гроби",** заявив німецький цісар в розмові з кореспондентом „Дісельдорфер Анцайґер", Карлом Рознером.

Цісар Вільгельм, говорячи про великий успіх остатної воєнної позички, заявив дальше: „Наша побіда на поли битви і побіди Німців дома мусять переконати противників, що ми

(Продовжене на стор. 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

Російські несподіванки.

Є давна російська приповідка, що Росія є краєм неможливих можливостий.

Длятого ніхто не подивував би ся, як би на місце „російскої соціялістіческої, федератівної, савєтскої республіки" вернула ся знова — царська Росія.

Нині вже більше як три тижні, як з Росії, а властиво з Московщини, нема жадних безпосередних вістий. Заграниця відтята від Москви і Петрограду і жадна вістка тепер не продістаеть ся з царства Леніна.

Аж ледви посередною дорогою в минулу неділю прийшла чутка, що в Московщині соціялістична держава перемінилась нагло знова в царську. Мала вибухнути там контр-революция і контреволюціонери мали посадити на престолі царського синка Алексія Миколаєвича; однак що він має ледви 14 літ, то покищо управителем Московщини в його імени мав би бути брат царя Михайло Александрович.

Та чутка покищо є чуткою і вимагає ще потвердженя, однак се, що в тій чутці говорить ся вже про форму нового правліня в „новій Росії" і у „відновленій" Московщині, вказувало би, що **контрреволюцію зробили крайні праві елементи,** себто — **чорносотенці, хмара усунених бюрократів (урядників), генералів, офіцирів, шляхти, жандармів, поліції, ну і їх „лівого хвоста", кадетів.**

Не було би зовсім нічого дивного, як би се стало ся фактом. **Від крайности до крайности один крок.**

Ленін будував свою крайно соціялістичну републику, яку опер на горстці своїх прихильників і **чорносотенців,** котрі ішли йому на поміч, удаючи прихильників, а по правді вижидаючи тільки на нагоду, щоби доконати замаху.

Чи тяжко з такого положеня до повороту царизму? **Чи тяжко зломити горстку загорільців, як проти них є ціла хмара чорної сотні, а як дійсні оборонці революції або сидять в большевицьких тюрмах, або позбавлені тими загорільцями всякої участи в правліню і перебудові краю?**

Розумієть ся, що ні. Бачив се добре славний російський письменник Максим Горкий і остерігав большевицьких варятів перед їх божевільною „політикою". Він писав у своїй ґазеті „Новая Жізнь", що большевики готують вільній Росії гріб; що вони улекшують поворот царства; що Росія ще не дозріла промислово, аби її перемінити в соціялістичну державу; що така переміна не може стати ся нагло. Називав він їх злочинцями й остерігав загал перед ними, але що-ж, коли темна маса ішла за ними, і поки та маса стріляла противників большевицтва, поти воно трималось.

Писав ще Горкий так: **„Я бачу, що Москаль не є спосібний до правліня і що Росії готуеть ся чуже правліне".**

І справдили ся його слова, бо на території давної Росії зайшли чужі господарі, Німці з заходу, Японці зі сходу, а в середині може й вернуть ся ті царі, що звуть себе Романовими, а вони властиво є з німецького роду.

Отсе те варяцтво, яким темні люди і серед Українців в Злучених Державах та в Канаді запалювали ся й одушевлялись.

Колиж Українська Центральна Рада намагала ся з усіх сил охоронити український нарід перед сею московською пропастию, то ті темні люди ще й проклони сипали на дійсних і щирих оборонців української революції.

Українські недільні концерти в Ню Йорку.

Товариство **„Українська Бесіда"** в Ню Йорку дала почин до українських недільних пополудневих концертів в Ню Йорку.

Перший такий концерт заходом і силами „Укр. Бесіди" відбув ся в минулу неділю в концертовій галі Українського Народного Дому.

Концерт випав дуже красно. Особливо визначили ся пані: Корнатова і Рубінівна та пп. Корикора і Лавришко.

Публика була дуже вдоволена сим першим гарним концертом і певно радо привитає і дальші подібні концерти Укр. Бесіди.

Як звісно, після закона нюйорського стейту, в неділю не вільно давати в місцевостях сього стейту представлень. Длятого наприклад в Ню Йорку в неділю театри позамикані, але в деяких є недільні концерти, які тішать ся великим успіхом серед ріжних народностий міста. Українська публика в Ню Йорку хоч мосла користати з тих концертів, то одначе вона тужила за своєю прекрасною українською піснею, яку мала нагоду почути хиба від часу до часу на річних концертах. Тепер є надія, що се змінить ся; що українська публика з Ню Йорку й околиці мати-ме змогу кождої неділі почути свою рідну пісню на концертах Укр. Бесіди в Народнім Домі. Публика певно віддячить ся хорови Укр. Бесіди громадною участию, а успіх тих концертів може послужити добрим приміром і для других українських кольоній в Америці. Такі часті українські концерти розбудять більшу любов до рідної музики і вони можуть статись важним чинником в культурнім житю американської України.

Справа українського збіжа.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Як звісно, по заключеню мира в Берестю Литовськім говорив тодішний австро-угорський міністер заграничних справ ґраф Оттокар Чернін, що сей мир заключили центральні держави для хліба. Він говорив, що центральні держави, себто Австро-Угорщина і Німеччина, дістануть з України стільки збіжа, що облекшать голодовий стан в обох тих державах.

Однак опісля появили ся голоси в пресі в Европі і в Америці, які подавали в сумнів надії Черніна. Ріжні кореспонденти писали, що на Україні є також недостача збіжа, а крім того такий розлад в комунікації, що годі мати надію на вивіз хліба, цукру і худоби з України.

* * *

Тепер показало ся, що правда була по середині. Ані великі надії не були оправдані, ані не мала рації повна безнадійність на спроможність України доставити поживи сусідним державам.

Показало ся, що на Україні є ще доволі збіжа, цукру і худоби і що якась частина засобів може бути вивезена заграницю.

Однак показали ся найбільші перепони при закупні і перевозі.

Спеціяльний кореспондент нюйорського дневника „Івнінґ Пост" з Ціріху, в Швайцарії, пише, що великі склади збіжа на Україні пропали підчас революції. Населене розібрало ті склади між себе і тепер, хто хоче купувати, то мусить купувати в населеня. Мусить скуповувати у меньших скількостях: вивозити із сіл до зелізниць і відтам транспортувати дальше. Другою перепоною при скуповуваню збіжа, пише сей кореспондент, є те, що українські селяни не хотять приймати ані німецьких, ані австрійських ані російських гроший — а тільки американські або анґлійські. Через те, пише він, німецькі бізнесмени скуповують американські паперові доляри і анґлійські стерлінґи у більших скількостях і платять ними українським селянам за збіже й инші средства поживи.

З того видно, що Німці мусять вже вивозити певну скількість поживи з України, однак, як сказано, се скількість невелика.

Потверджує се між иншим і німецька урядова заява з 26-го с. м., в якій сказано, що покищо порції хліба в Німеччині не будуть зменьшені, бо правительство ще вижидає на вислід ввозу збіжа з України. Кілька транспортів, сказано там, вже прибуло до Німеччини.

Правительства центральних держав не зважали би на потреби українського населеня і забрали би, скільки би лиш могли, але тепер мусїли ще оставити на засів і, коли жнива вдадуть ся, то щойно в осени можуть сподіватись більше поживи з України.

За тих кілька місяців Німеччина певно подбає, щоби улїпшити перевозові средства з України та буде старатись вивезти як найбільше поживи до себе і до Австро-Угорщини.

* * *

На нову поживу з України, а особливо на пшеницю, мають надію і невтральні держави в Европі, а спеціяльно Швайцарія і Голяндія.

Швайцарська ґазета „Нас Ціpхер Цайтунґ" пише, що по скінченю війни на сході Швайцарія має надію, що буде спроваджувати пшеницю з України таксамо, як се було перед війною. Перед війною Швайцарія спроваджувала українську пшеницю морем з Одеси до Франції, а відтам зелізничим шляхом. Тепер, пише та ґазета, випадало би спроваджувати сушею, але з огляду на переладоване зелізниць в осередних державах, се досить трудна справа. Длятого та ґазета пропонує, аби Швайцарія добула собі дозвіл у Франції, Анґлії, Італії і Туреччини на перевіз української пшениці до Швайцарії давним морським шляхом.

Ультимат совіта народних комісарів Укр. Центральній Раді і відповідь на нього.

(„Народня Воля" з 19. грудня 1917).

Із Царського Села передають таку радіотелеґраму:

Всім. Срочно. Передайте зараз по радіотелеграфу в Київ, всім совітам і армейським комітетам.

З огляду на інтереси єдинства і братського союза трудящих ся і експльоатованих у боротьбі за соціялізм і з признаня тих принципів орґанами революційної демократії совітів, першого всеросійського зїзду совітів, соціялїстичне правительство Росії, совіт народних комісарів, ще раз потверджує право на самоопределене за всіми народами, які були пригнетені царизмом і великоруською буржуазією, аж до права тих націй відділити ся від Росії.

Через те ми, совіт народних комісарів, признаємо Українську Народну Републику і право відділити ся зовсім від Росії, або вступити в договір з російською републикою про федеративні або подібні взаїмовідношеня між ними. Все, що торкаеть ся національних прав і національної самостійности українського народу, ми, совіт народних комісарів, признаємо, зараз і без обмежень і безумовно. Проти фінляндської буржуазної републики, яка остаеть ся поки що буржуазною, ми не зробимо ні одного ступня, щодо обмеженя національних прав і національної незалежности фінського народу і не зробимо ніяких заходів до обмеженя національної незалежности якоїнебудь нації, що входить або бажає ввійти в склад російської републики.

Ми обвинувачуємо Раду в тім, що вона, прикриваючись національними фразами, веде дійсно буржуазну політику, яку вже давно **Рада виявила, коли не признала совітів і совітської власти на Україні.** Між иншим Рада відказуєть ся скликати негайно, **чого домагаеть ся совіт,** краєвий совітський зїзд. Ся дволична політика позбавляє нас можности признати Раду яко повновласного представника трудящих ся, експльоатованих мас української републики, і доводить Раду до вчинків, які виключують можливість всякої згоди. Такими вчинками явились: по перше дезорганізації фронту. Рада відкликає і переміщає односторонними приказами українські частини з фронту, руйнуючи таким чином єдиний загальний фронт до розмежуваня, яке можна здійснити лише через орґанізовану угоду правительств обох републик. По друге: Рада почала розброювати совітські війска, що находять ся на Україні. По трете: Рада дає допомогу Каледінському повстаню і заговорови проти совітської власти, посилаючись сьвідомо брехливо на автономні права Дону і Кубані, прикриваючи тим Каледінські контрреволюційні виступи, що ідуть всупереч з інтересами великої більшости трудового козацтва. Рада пропускає через свою територію війска до Каледіна, відказуючись пропускати війска проти Каледіна.

Стаючи на сю дорогу незвичайної зради революції, на дорогу піддержки злих ворогів як національної незалежности народів Росії так і совітської власти, ворогів трудящих і пригнетених мас, кадетів і Каледінців, Рада примусила би нас без ваганя обявити їй війну, навіть тоді, як би вона вже була загально признаним і безсумнівним орґаном загально признаної державної власти самостійної буржуазної української републики. А тепер, через висше сказані умови, совіт народних комісарів ставить Раді перед обличем народів української і російської републики такі питаня:

1. Чи Рада обіцює відказатись від дезорґанізації загального фронту?

2. Чи Рада зобовяжеть ся на далї не пропускати без згоди верховного главнокомандуючого ніяких війск на Дон, Урал і другі місця?

3. Чи обовязуєть ся Рада давати допомогу революційним війскам в ділі їх боротьби з Каледінським і кадетським контрреволюційним повстанем?

4. Чи обовязуєть ся Рада припинити всі спроби розоруженя совітських полків і робітничої красної (червоної) ґвардії на Україні і вернути зараз зброю тим, у кого вона була взята?

Коли совіт народних комісарів через сорок вісім годин не одержить відповіди на своє повідомлене, він буде вважати Раду в стані відкритої війни проти совітської власти в Росії і на Україні.

Совіт народних комісарів
Предсїдатель совіта народних комісарів В. Ульянов (Ленін).
Народний комісар зовнїшних справ Троцький (Бронштайн).

Від Ґенерального Секретаріяту Української Народної Републики.

(Офіціяльно).

Безвідповідальні люди, які розуміють революцію яко ломанє всякого зорґанізованого житя, ведуть темну нечесну аґітацію проти Центральної Ради і Ґенерального Секретаріяту. Головним арґументом сих людий серед широких неосьвідомлених мас служить відношенє Ґенерального Секретаріяту до козачого правительства. Розпускають ся чутки, ніби Центральна Рада веде таємні переговори з козаками проти народних комісарів. Яко доказ приводить ся те, що Ґенеральний Секретаріят дозволив вихід козачого війска на Дон і не пропустив большевицьких ещелонів для походу проти козаків.

Ґенеральний Секретаріят заявляє: ніяких таємничих переговорів з козаками не ведеть ся. Ведуть ся з ними переговори про утворенє центрального правительства всеї Російської Републики. Але такісамі переговори ведуть ся і з „Народным Совѣтом" в Петроґраді і з правительством Сибіри і з правительством Кавказу, а також з правительствами других републик. Ґенеральний Секретаріят всі сі правительства запрошує орґанізувати центральне правительство на таких умовах: щоб воно було однородно соціялїстичне (від большевиків до народних соціялїстів) і федерального характеру, себто складене з представників краєвих републик.

Тільки таке правительство, на думку Ґенерального Секретаріяту, може бути правосильним рішати питанє державного житя всеї Росії і особливо таку велику справу, як встановленє мира.

Тільки таке правительство мати-ме силу й авторітет, бо опирати-меть ся на всі реальні сили демократії всїх соціялїстичних напрямів і на всі народи Російської Републики.

Ґенеральний Секретаріят не визнає народних комісарів правительством всеї Росії, бо сила їх тільки серед темної частини великоруської демократії; народи-ж Сибіри, Поволжа, Кавказу, Криму, Дону, України, Бесарабії та Білоруси не визнають народних комісарів правительством Росії. Таксамо навіть не вся великоруська демократія признає їх правительством. Через те, в інтересах всеї Російської Републики, в інтересах селянства, робітництва і салдатства Росії, в імени яких, за кошти яких буде встановляти ся мир і будуть рішати ся питаня великої соціяльної ваги, Ґенеральний Секретаріят вважає невідкладним, яко мога швидше скласти центральне правительство на висше зазначених основах.

Покиж такого правительства нема, Ґенеральний Секретаріят не вважає можливим ставати на бік тої чи иншої области. І через те Ґенеральний Секретаріят, признаючи право як за народними комісарами у Великоросії так і за козаками на Донщині, на Кубані та по инших своїх землях порядкувати своїм житєм, не вважав справедливим задержувати козачі військові частини на Україні, коли вони хотіли іти до свого краю. Таксамо Ґенеральний Секретаріят вважає недопустимим затримувати і російські частини, коли вони виявляють бажанє іти в Росію, як недопустимо те, що народні комісарі задержують українські частини, не пропускаючи їх на Україну. Виходячи з сеї своеї основної позиції, Ґенеральний Секретаріят не вважав неможлиним порушити свій невтралїтет в боротьбі великоруських большевиків з донськими козаками і відмовив ся допомогти їм пропуском ешелонів на Дон. Разом з тим Ґенеральний Секретаріят вважає потрібним заявити, що він перший вставив ся за робітничі орґанізації в Донській области, над якими з боку козачого правительства було вжито репресій.

Головою Ґенерального Секретаріяту було виразно зазначено військовому правительству, що всякі утиски й обмеженя повинні бути скасовані. І таксамо тепер Ґенеральний Секретаріят стоїть на тім, що й ранійше. В даний момент у Київ прибула делеґація від південно-східного союза козаків та від кубанського правительства в справі переговорів про утворенє центрального правительства. Ґенеральним Секретаріятом офіціяльно заявлено делеґації, що Ґенеральний Секретаріят вважає можливим склад правительства тільки соціялїстичний і для успішности переговорів з козаками ставить першу умову: скасованє „военного положенія" в південно-східнім союзі і усуненє всяких утисків та обмежень над робітниками і демократичними орґанізаціями.

Тим паче, розумієть ся, Ґенеральний Секретаріят не дозволить нікому на території Української Народної Републики ніяких утисків над робітничими чи якиминебудь иншими орґанізаціями. Ґенеральний Секретаріят ставить собі метою орґанізованими і мирними способами затвердити і зміцнити власть демократії на Україні. Ґенеральний Секретаріят вживає всїх заходів, аби всі соціяльні реформи такої великої ваги, як наприклад земельна реформа, робітнича, військова, були переведені як найширше, як найповнійше, але орґанізована і без тих заколотів, кровопролитя та анархії, якими відзначено тісамі реформи на території народних комісарів. Ґенеральний Секретаріят твердо і непохитно стоїть на тім, що вся власть повинна належати всьому народови, а не частинам його і через те вважає, що власть на місцях повинна бути в руках вибраних усім народом вселюдним, рівним, прямим і тайним голосованем органів, а не ґруп людий, вибраних неправильно і випадково. Ґенеральний Секретаріят вважає недопустимими утиски над свободою слова і через те не закриває ніяких ґазет, навіть тих які клевечуть на нього. Таксамо Ґенеральний Секретаріят не допускає ніяких утисків, ні обмежень свободи зібрань, союзів, страйків, віри.

Через те не може погодити ся з тим утисками і терором, які вживають ся правительством народних комісарів навід над соціялістами, навіть над вибранцями селян і робітників. І Ґенеральний Секретаріят заявляє: такої позиції він твердо буде держати ся і далї. Але повинен додати: всякі спроби силою порушити той лад, який творить ся орґанізованою демократією України він рішучо і таксамо силою буде подавляти в корени. Доказом того є розброєнє деяких військових частин, зроблене в ночи з 29. на 30. листопада. Сі частини, з анархістичних недисциплїнованих елементів, підбурені нечесною аґітацією большевиків, весь час погрожували розгромом Киева з тих тяжких гармат, які були у них. Приклад братовбийчої, кровавої війни в Петроґраді, Москві та і в самім Киеві, погрози віддати на розгром безвинну людність Киева, примусили Ґенеральний Секретаріят відібрати зброю у найбільш анархістичних частин і деякі з них навіть вислати за межі Української Народної Републики. Підчас розброєня військовими українськими частинами було випадково, без наказу Ґенерального Секретаріяту, затримано деяких членів военно-революційного комітету, але сього-ж дня випущено. Розброєнє зроблено було без пролитя краплї крови з боку розброєних, але в той же час було вбито одного українського козака-богданівця і чотирох ранено.

Не ховаючи ні одного свого кроку як в політичній внутрішній так і в зовнішній діяльности, стоячи на позиціях соціялїстичного правительства орґанізованої демократії України, її селянства, робітництва і салдатства, Ґенеральний Секретаріят звертаеть ся до тої частини робітництва, яку введено в помилку нашими несовісними політичними противниками, з осторогою: ворожнеча робітництва проти Центральної Ради є ворожнечею проти українського селянства, яке по справедливости має найбільшу силу як в Раді так і по всій Росії. Ворожнеча робітництва з селянством, міста з селом, є тільки на користь реакції, бо розбиває сили всеї революційної демократії. Селянство українське, найбільше представлене в Раді, найбільше грабоване царизмом, найбільше покривджене до революції, соціяльно, національно і політично, не допустить, аби його відроджене було знесене аґітацією зайшлих з півночи Росії анархістичних елементів.

Центральна Рада і Ґенеральний Секретаріят, яко висші орґани влади українського селянства, робітництва і салдатства, заявляють: мир всьому сьвітови, земля трудовому народови, робітництву — економічні, соціяльні реформи, а всїй людности — демократичні свободи, але в формах орґанізованих. Не тільки руйнувати, але і будувати, творити нове.

І сю позицію Ґенеральний Секретаріят буде боронити всїми силами від всїх, хто-б не захотів її зломити.

Підписали: Голова Ґенерального Секретаріяту В. Винниченко.

За ґенерального писаря І. Мірний.

Київ, 30. листопада (13. грудня) 1917.

Трета позичка свободи.

(З промови секретаря скарбу МекАду).

Ми не можемо вести війни без гроша. Міністерство фінансів Злучених Держав мусить бути приготоване на всякий крок свого правительства. Чоловік, який є секретарем фінансів, мусить бути приготований кождого часу стрінути всякі домаганя і потреби, пороблені иншими міністерствами. І воно є правдою. Але рівночасно він не мав ніякої контролї над вимогами або потребами всїх инших департаментів або самого правительства. Хто инший контролює діри в горі бочки, а хто инший затичку. І обовязком секретаря скарбу є держати бочку все повну або рухомого кредиту або готового гроша, так що коли хтось инший відкрутить затичку, не найшов ніколи бочки порожної.

І тепер мій проблєм є вашим проблємом. Проблєм американського секретаря фінансів є рівночасно проблємом американського народу і се тільки зависить від того народу, щоби всі теперішні велитенські операції переведено до успішного кінця. І з тої то тільки причини я вибрав ся по краю, коли треба було говорити за розпродажию кождої Позички Свободи і домагав ся від американського народу, щоби він сам робив те через себе. Щоби не робив того ні для правительства, ані для міністра фінансів, але щоб робив те для себе самого, бо в тім лежить його власний інтерес, в якім він є сам інтересований. А я тільки є обовязаний тому народови служити і боронити його інтересів.

Але само позичане гроша правительству ще не виграє війни. Ми мусимо зробити ще щось більше. А се зробимо заведенем економії, ощадности, уникаючи марнованя і в той спосіб все заощаджене позичаючи правительству. А те правительство в той спосіб буде мати средства закупити все потрібне для хоробрих жовнірів і моряків, які жертвують свою кров за ваше житє на волі. Більше нічим ми не можемо їм помочи.

ЛЮБОВ І ВІРНІСТЬ

Американській Републиці покажете ділом, коли закупите державні бонди Третої Позички Свободи!

Українці в Злучених Державах повинні належати до перших, що сповняють достойно сей патріотичний обовязок супроти Злучених Держав.

Український Народний Союз умістив доси 60.000 долярів резерв організації в бондах Злучених Держав і поручає також своїм відділам уміщувати свої резервові фонди, а своїм членам свої ощадности -- в державних бондах свободи!

Се останний тиждень акції за позичкою свободи Злучених Держав, то поспішіть ся із закупном бондів та поможіть акцію довести до найкрасшого успіху.

The Ukrainian National Association,
83 Grand Street, = = = = Jersey City, N. J.
is recommending to its members to purchase Government Bonds of the THIRD LIBERTY LOAN.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

не можемо улягти їх оружу і економічному бойкотови".

160 німецьких дивізій брало вже участь в наступі.

У ФРАНЦІЇ, 26. цьвітня. — Від 21. марта (від початку німецького наступу) Німці ужили доси в наступі около 130 дивізий (1,820.000 людий), а крім того 30 дивізий ужито на заповнене втрат в дивізіях, які брали участь в битві. **Разом брало доси участь в наступі 160 дивізій (2,240.000).**

Около 70 дивізій (980.000) не брало ще участи в теперішнім наступі, але з них значна часть є спосібна хиба лише на те, щоби обсадити ними спокійну частину боевого фронту.

З тої причини німецький ґенеральний штаб мусить переводити воєнні операції скоро і рішучо, бо в противнім случаю може опинити ся без дальших резерв.

ЗНОВА ХВИЛЕВА ПЕРЕРВА В БИТВІ КОЛО ІПРУ.

Анґлійці доносять лише про льокальні бої.

ЛОНДОН, 28. цьвітня.—Анґлійський урядовий звіт звучить:

„Напади неприятеля в околиці місцевости Льокр розпочали ся нині пополудни з великою силою. На прочім боєвім фронті відбули ся лише льокальні битви.

„На полудне від ріки Соми наші патрулї взяли трохи полонених в околиці Вілер-Бретоно. Перестрілка артилерії відбуває ся на цілім фронті.

„Нині пополудни неприятельська артилерія розпочала сильне бомбардоване наших становищ на боевім фронті коло Іпру. Густа мрака не позволяла робити поміченя при помочи літаків".

НІМЦІ ЗАНЯЛИ ЗНОВА КІЛЬКА СІЛ НА СХІД І ПОЛУДНЕ ВІД ІПРУ.

Протинаступи Анґлійців і Французів над Сомою відбиті.

БЕРЛІН, 28. цьвітня. — Німецький урядовий звіт звучить:

„На боевім фронті у Фляндрії неприятель уступає назад. На полудне Лянґемарк неприятель опорожнив Стенбах, на схід від Іпру, уступаючи на становища, які мав в 1914 р.

„В погони за неприятелем наші війска змусили його кілька разів до битви. В тих битвах полонили ми Бельґійців і кількасот Анґлійців.

„На полудневий захід від Лянґемарк наші війска дійшли до лінії Ферльоренгок, Цілебек, Гок і Формецель. Також горбок ч. 60, який був предметом завзятої боротьби в минувших роках, находить ся в наших руках.

„На боевім фронті по обох сторонах ріки Соми протинаступ анґлійських і французьких війск зістав зломаний".

Небаром розпічнеть ся в Ірляндії конскрипція.

ЛОНДОН, 26. цьвітня. — З **урядових кругів доносять, що вже в слідуючім тижни буде підписаний закон в справі примусової військової служби (конскрипції) в Ірляндії,** як се подає телеґрама з Доблину.

В Німеччині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німці побудували 12 підводних лодок-дреднотів.

ВАШИНГТОН, 27. цьвітня. — З урядових жерел одержано вістку, що **Німеччина скінчила будову 6 підводних лодок-дреднотів, величини 1.500 до 1.800 тон. Лодка може відбути за одним разом дорогу 10.000 миль. Шість лодок такоїсамої величини є вже на укінченю.**

Загально припускають, що сі лодки є призначені для ужитку на Атлянтійськім океані, підчас коли меньші підводні лодки позістануть на водах европейських.

Німеччина є переконана, що сі підводні лодки будуть мати перевагу над торпедовцями, яких тепер головно уживаєть ся для охорони торговельних кораблів. Однак про се наразі не можна нічого певного сказати, доки між лодками і торпедовцями не прийде до битви. На кождий однак случай фльоти американська і аліянтів пороблять всі потрібні приготовання, щоби зустрінути сю нову небезпеку.

Німеччина втратила доси 2,000.000 людий.

АМСТЕРДАМ, 26. цьвітня. — **Втрати Німеччини від початку війни до тепер числять 2,000.-000 в убитих,** як се подає „Франкфуртер Цайтунг" на підставі урядового звіту ґен. Шульце на засіданю головної комісії в німецькім парляменті.

750.000 хорих і ранених повернуло назад на боевий фронт, говорить ся дальше в звіті ґен. Шульца. 629.000 ранених увільнено зовсім від військової служби, між тими 70.000 калік.

Дальший наступ Німців у Фінляндії.

БЕРЛІН, 28. цьвітня. — Німецький урядовий звіт звучить:

„У Фінляндії війска ґен. фон дер Гольц заняли після битви місто Тевастеґус, 50 миль на північ від Гельзінґфорс. Мешканці міста витали радісно, коли війска входили до міста".

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Москва ще протестує в справі Криму.

ЛОНДОН, 28. цьвітня. — Російське правительство вислало до Берліна слідуючу бездротну телеґраму:

„Супроти дальшого наступу німецьких і українських війск на Кримі є конечним зазначити, що в кримських місцевостях, Ялта, Алупка, Евпаторія і Теодозія, є санаторії для російських жовнірів, хорих на сухоти, і для тих, які повертають з полону і остають під опікою Червоного Хреста".

Петроґрад має поживи на один день.

ЛОНДОН, 26. цьвітня.—Президент петроґрадського совета, Зіновєв, як се доносить бездротна телеґрама, висловив просьбу до провінций, богатих в збіже, щоби як найскорше посилали його до Петроґраду. **Петроґрад має поживи всего на один день.**

Нафтові жерела в Баку знищені.

АМСТЕРДАМ, 27. цьвітня. — Берлінська телеґрама до „Фолькс-Цайтунг" в Кольонії доносить, що в Баку (над Каспійським морем) прийшло до поважних заворушень. Вивіз нафти з Баку зовсім устав, бо, як доносять, нафтові жерела улягли знищеню.

(В Баку находять ся найбільші копальні нафти в сьвіті.)

Турки заняли Карс і здобули 860 гармат.

ЦАРГОРОД, 28. цьвітня. — Турецький урядовий рапорт доносить:

„Наші війска здобули кріпость Карс. Воєнна добича складаєть ся з 860 гармат."

(Місто Карс є столицею карської провінції, яка разом з прочими двома, Батум і Еривань, зістали признані Туреччині мировим договором в Берестю Литовськім.)

РІДНА ПІСНЯ.

Наймилійша для нас в сьвіті
Є пісня рідненька;
Вона будить розум, діти,
Чарує серденька.

Причарує, приголубить,
І правду розкаже,
Душу хору, серце збудить,
Ясний шлях покаже.

Пісня рідна, слово рідне
Се батько і ненька;
Хто не любить її щиро,
Тому жить гіренько.

Пісня — сила, сонце ясне,
Наука, осьвіта;
Тож любім ми рідну пісню,
Як сьвідомі діти.

Не цураймось свого слова,
Співаймо усюди,
То нас чужі пошанують,
Скажуть, що ми люди...

С. М. Дорощук.

ПОЗІР! DETROIT, MICH. ПОЗІР!

Українсько-катол. парохія при церкві св. Йоана Хрестителя сьвяткувати-ме 104-літні роковини народженя Ґенія України

Тараса Шевченка

заходом Товариства співацького „Боян", при співучасти Товариства співацького ім. Котляревського з Гамтрамк

в неділю Томину, дня 12-го мая 1918 р.

IMMANUEL AID SOCIETY HALL, 701—24-TA I MICHIGAN

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ЧАСТЬ І.

1. Американський гимн: "My Country" .... хор мішаний
2. Вступне слово .... о. М. Гурянський
3. Шевченко-Лисенко: „Радуй ся ниво неполитая" .... хор мішаний
4. Декламація .... п-на Марія Ґонтарик
5. Вахнянин: „Купало" .... хор мішаний тов. Котляревського
6. „Де ти бродиш моя доле", дует .... пп. А. Голояд і І. Саврій
7. Декламація .... п-на Катер. Олексівна
8. Масляк-Нижанковський: „О не забудь", сольо .... пані Г. Голояд
9. „Сон". декламація .... п. Гр. Стульковський
10. Шевченко-Лисенко: „І спочинуть невольничі утомлені руки" .... хор мішаний

ЧАСТЬ II.

11. Відчит. Значіне Тараса Шечевнка для українського народа ... п. Никола Романів
12. „Сонце низенько" .... хор мішаний тов. ім. Котляревського
13. Шевченко-Лисенко: „Наш отаман Гамалія" .... хор мішаний з декламацією п. Томи Польового.
14. Декламація .... п-на Вікторія Романець
15. Шевченко-Ніжанковський: „Люблю дивитись", дует .... пп. А. Голояд і І. Саврій
16. Шевченко-Лисенко: „Думи мої" .... хор мужеський з Гамтрамк
17. Шевченко-Лисенко: „Не верну ся із походу", сольо .... п-на М. Ґонтарик
18. Декламація .... Марійка Голояд
19. Шевченко-Лисенко: „Тече вода з під явора" .... хор жіночий
20. Шевченко-Лисенко: „Мені однаково", сольо .... п. Дмитро Атаманець, діріґент хорів з Гамтрамк
21. Шевченко-Воробкевич: „Ой чого ти почорніло" .... хор мішаний

Діріґент хору п. Андрій Стисловський.

На сей концерт отсим запрошуємо всіх Українців міста Дітройт. Покажіть, що вам дорога память Мученика-Поета за волю України. Він самий просить нас о те:

„І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Не злим, тихим словом". 51-56

Родимці! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї якнайбільше передплатників.

Вже вийшла з друку народна драма зі співами в 5. діях ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Ціна за примірник 30 цнт., за 15 примірників $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

ДОБРІ ПІДВАЛИНИ.

Коли хата має добрі підвалини, видержить і катастрофу. Так воно є і з людським тілом. Коли чоловік має добрий жолудок з успіхом споживає поживу, є черствий і тішить ся житєм. Словом, добре йому є на сьвіті. Тому треба старати ся о се аби жолудок був удержуваний в добрім стані. Се осягнете уживанєм Лїчничого Гіркого Вина, котре вирабляє

MICHAEL BOSAK COMPANY, SCRANTON, PA.

Ціна $1.00 за фляшку. Се Гірке вино направляє жолудок, улекшує травленє, усуває загу, болі в середині, вітри, відбиванє і т. д. Коли не можете його дістати у Вашого готельника, пишіть просто до Фабрикантів.

КОВБАСИ І ШИНКИ

на Великодні Сьвята виробу крайового дістанете завсїгди сьвіжі, дешеві і смачні. 51-

SEFCSIK & CO.,
110 First Ave., bet. 8th & 9th Sts.,
New York, N. Y.

ДОДАТКОВІ ЖЕРТВИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА НА УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Від. 37. Елізабет, Н. Дж. Сестрицтво „Любов" $7.75

Від. 45. Філядельфія, Па. Ілія Затонський зібрав на лїсту ч. 435: І. Затонський і Т. Задорожний по 50 цнт. — Разом $1.00

Від. 391. Джерзи Сіти, Н. Дж. Бр. св. Стефана жертвувало з каси 7.25; Мих. Котлярчик і К. Вархолик по $1.00, П. Дошицький 50 цнт., М. Чайка 25 цнт. — Разом $10.00

Від. 165. Шікаґо (Борнсайд), Ілл. Члени бр. св. Петра і Павла жертвували: Ю. Небор і Р. Богуцький по $1.00; І. Коцоловський, Мельник, П. Ласос, М. Гнатусько, Н. Гнатусько і А. Демкович по 50 цнт.; М. Грицкевич, П. Коцоловський, І. Гінко (молодший), І. Гнатусько, М. Бордяк, Ґбур, Павло Гринь, Шпирналь, Васько, Петро Гринь, В. Грицкевич, П. Коцоловський, А. Макарій, І. Гінко, П. Бабяк, І. Гнатусько, Дороцький, Корпан, Щурко, Н. Ганковський і Н. Цвар по 25 цнт.; С. Гнатусько і М. Коцоловський по 15 цнт.; П. Дороцький 10 цнт. — Разом $10.65

Загалом $29.40.

В ч. 38 „Свободи" оголошено $3.735.66.

Усього разом зібрано $3.765.06

КОЛИ ЗАРОБЛЯЄТЕ МЕНЬШЕ ЯК 25 ДОЛЯРІВ ТИЖНЕВО,

то чомуб Ви не мали іти до праці на фарми? Платні за роботу на фармах зросли як рідко — від $35 до $60 на місяць, залежно від обставин — а кромі сего дістанете **харч і мешканє даром.** Праця здорова і кождий при ній чує ся добре; працюючі на фармах звичайно є послїдними, що западають на недуги. Тут може кождий защадити гроші, бо тут нема нагоди на розтрату запрацьованого гроша. Ваша жінка і діти можуть бути при Вас і Ви можете бачити як Ваші діти будуть розвиватись і кріпшати в здоровлю. Сама природа призначила нас до праці на отвертім поли, а більшість теперішних недуг є причиною, що люди працюють і мешкають в переповнених людьми місцевостях.

Тепер якраз трафляєть ся Вам нагода, щоби Ви змінили спосіб Вашого житя та кромі сего зазначили свою приданність для сего краю в теперішній порі! В хвили коли американські жовніри ідуть проти ворога, то Ви можете подати їм свою поміч тим, що найметесь до праці, яка принесе їм і Вам достаточну поживу. Фармери заявляють, що вони не будуть могли доставити навіть стільки поживи що в минувшім році, коли не дістануть поміч до праці на фармі. Іміґранти, се в більшости бувші рільники, знають сю роботу докладно і вона їм не справляє ніякого тягару. Чомуж би Вам не повернути до сего здорового занятя, яке є в теперішній порі добре винагороджуванє. Сим зробите подвійну прислугу. Поліпшите своє здоровлє, заощадите гроші і поможете сьому краєви.

Тому звернїть увагу на оголошенє стейтового бюра праці, яке находить ся на иншій стороні сеї часописи. У нім найдете адресу бюра, а в бюрі добре занятє.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

НОВА АДРЕСА СІЧОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

У всіх справах Січової орґанізації Українців в Злучених Державах, просить ся відноситись на таку адресу:

Ukrainian "Sich" Gymnasium of U. S., Inc., 34 East 7th St., New York, N. Y.

Або на адресу гол. атамана:

P. Zadoretzky, 268 Avenue A, New York, N. Y.

Всї жертви на січову ґазету, вступне за нові члени, місячні вкладки і т. и., треба посилати на адресу гол. касієра тов Ол. Мерещака. Адресуйте так: 50-4

A. Mereshczak, 10 Mary Street, Ansonia, Conn.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Сейчас потрібно 17 до 20-літнього хлопця до штору ґросерійного. Українці мають першенство. Платня після угоди. Голоситись на адресу: 42—

GROCERY, c/o Svoboda,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Пошукую своїх товаришів, **САВКУ ПАРЦЕЙ, ДМИТРА ВІДЛИВАНОГО і ВАСИЛЯ ПАКОВИЧА** з села Пійла, повіт Калуш. Хто би о них знав або вони самі, зволять зголоситись на адресу: 51

JOHN PAVLYSHYN,
Box 265, Buxton, N. Dak.

Пошукую Т. БЕРЕЗУ, сестру мого мужа, **ФЕДЯ БЕРЕЗУ,** який помер минувшого тижня в Ню Гейвен, Конн. Вона походить зі Стриївки, пов. Збараж, Галичина. Має перебувати в Ню Йорку. Хто би о ній знав або вона сама, зволить зголосити ся на адресу: 51

FRANKA BEREZA,
168 Oak St., New Haven, Conn.

В дуже важній справі пошукую свого шваґра **ІВАНА ҐАВРИЛЮКА, ІВАНА РУСНАКА КОСТЬОВОГО і ВАСИЛЯ ВОЯНОВСЬКОГО ІВАНОВОГО** із Кіцманя, Буковина. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: 51

PETER MAKEDON,
716 Lafayette Ave., Detroit, Mich.

Василь Гринчишин з села Плутова, пошукує брата **АНТОХА** і сестри **ТЕКЛІ СКАЧИЛЯС** з села Митинів, пов. Зборів; вуйка **МИХАЙЛА ЛІСОВОГО і АННИ ЛІСОВОЇ,** а також прошу всіх краянів і краянок з Плутова зголоситись на адресу:

BILL RENCHOK,
Camp 32, Elk, Wash. 51-52

ХТОБИ З ОТЦІВ ДУХОВНИХ схотів відступити за певним винагородженєм книжку проповідий о. Бартошевського і о. Билинського, зволить ласкаво повідомити на адресу: 51

P. Z—KO, "Svoboda",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗМІНА АДРЕСИ.

Всім інтересованим даю до відома, що моя адреса теперішна є така: 49-51

PETER DMYTRYK,
22 Cedar St., Yonkers, N. Y.

Катерина Мисїй пошукує свого мужа **МИХАЙЛА МИСАКА** і просить його, щоби зголосив ся до неї на адресу: 49-51

CATHARINE MYSAK,
4338 Wetzel St., Wheeling, W. Va.

НА ПРОДАЖ ДІМ на 6 кімнат і атик, всякі удогіднення, огрівачі, пять мінут ходу від Summit Tube Station. Ціна 3500. На легкі сплати. Голоситись під ч.

185 Van Winkle Ave., Jersey City, N.J. 47-52

Пошукую свого краяна **ПЕТРА БУРТНЯКА.** Має перебувати в стейті Пенсильванії. В дуже важній справі прошу зголоситись на адресу: 39-51

PETER HAFIYCHUK,
P. O. Malcom, Iowa.

МАРІЯ ВАЛЄВСЬКА

СТАРОКРАЄВА АКУШЕРКА
39 Ave. A, (cor. 3rd St.) New York, N.Y.
поручає П. Т. Землячкам свої услуги. Робить також масажі і ставляє баньки.

МАҐІЧНІ ПРИБОРИ, КАРТЯНІ ШТУКИ,

забави домові і театральні. Цінник висилаю за одержанєм 4 цнт. 48-83

S. JANOWSKI,
3104 N. 15th Street,
Philadelphia, Pa.

Напишіть лист

до: JUVITO LABORATORY,
South Hills Branch 25,
PITTSBURGH, PA.

і зажадайте Juvito Tablets на пробу даром, або ще лїпше пішлїть доляра, а одержите се средство вистарчаюче на лїченє через цїлий місяць. 50—

Ся чиста композиція природного зїля принесе Вам скору і певну полекшу в случаях ослаблення нервів, безсильности тіла, браку кріпкости і енерґії, в случаях безсонности і болїв голови а також в долеглпвостях жолудкових і ниркових.

ПИШІТЬ СЕЙЧАС НИНІ.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЦІКАВИХ КНИЖОК

які має на складі КНИГАРНЯ „СВОБОДИ":

Арендар. Драма в 3. діях. — Ціна 25 ц.
Американський Шляхтич. Образ з житя руських робітників, в 3-ох діях. — Ціна .... 30 цнт.
Американець, веселий образ з житя народу зі співами, в трох діях. — Ціна .... 15 цнт.
Абу Касимові капці. — Арабська казка Написав Іван Франко. — Ціна 30 цт.
Американський гимн „Май Контри" під нотами в українськім перекладі. — Ціна .... 10 цнт.
Американські трости. — Ковбок. (Казка). — Еміґранти.— Дні нашої слави і недолї. — Ціна .... 15 цнт.
Амалюнґа. — Займаюче оповіданє з часів боїв між Европейцями а Індіянами в півн. Америці. — Ціна 20 цнт.
Байки-небилиці. — Ціна .... 10 цнт.
Бондарівна, драма в 4. діях а 5. відслонах. — Ціна .... 20 цнт.
Буквар для дітий першого року науки. — Ціна враз з пересилкою 30 цнт.
Блудний син. Образ з житя наших виселенців в Америці у 4 актах зі співами. — Ціна .... 25 цнт.
Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — *Фляшка горівки.* — *Не в добрий час* (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолї. — Ціна .... 15 цнт.
Великий підручник школа на скрипку, самоучитель, з всякими потрібними вказівками для початкуючих. Ціна враз з пересилкою $1.25
Воєнні пісні. — Ціна .... 15 цнт.
Вибір поезій Івана Франка (з житєписю автора). — Ціна .... 35 цнт.
Вічевий співаник. — Ціна .... 5 цнт.
Весела книжочка з 17 образками. — Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий. — Містить в собі богато сьмішних віршів, дотепів і оповідань. — Ціна .... 35 цнт.
Вертеп. Сценічна картинка для колядників, що ходять по хатах в часі Різдвяних Сьвят. — Ціна .... 5 цнт.
Вихованець. Народна комедія в 3. діях зі співами і танцями. — Ціна 25 цнт.
В невволі темноти. — Комедія з житя руcько-американського народа в 3. актах. — Ціна .... 25 цнт
Вільний чоловік і инші оповіданя. — Ціна .... 40 цнт
Весела читанка з образками. — Ціна .... 15 цнт
І. Вечері на хуторі біля Диканьки. II. Ярмарок в Сорочинцях.—Ціна 15 цнт
Вода в природі. — Умірковааний та щирий. (В. Винниченко). — **Заграй.** — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолї. — Ціна .... 20 цнт
Граматика української мови. Уложили В Коцовський і І. Огоновський — Ціна .... 40 цнт
Гетьман Мазепа. Дуже поучаюча книжка з ілюстраціями. — Ціна .... 25 цнт
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий. — Ціна .... 10 цнт
Галка смерти. — Ціна .... 5 цнт
Галицькі анекдоти. (Гумористичне оповіданя). — Ціна .... 10 цнт
Ґеновефа. — Ціна .... 30 цнт
Гаси огонь поки не розгорів ся і инші оповіданя. — Ціна .... 20 цнт
Другий альбом найкрасших українських 25 пісень з нотами на хори мішані. мужеські і сольові. Зладив Г. Е. Смоленський. — Ціна .... 75 цнт
Домашна кухня (як варити і печи). Зладила Леонтина Лучаківська. Дуже практична і потрібна книжка для наших газдинь і дівчат. — Ціна .... 75 цнт.
Дяк. Оповіданє Марка Вовчка. — Ціна .... 20 цнт.
Два домики і одна фіртка. Комедія в 1. дії. — Ціна .... 15 цнт.
Два брати, з байок Братів Ґріммів. — Ціна .... 15 цнт.
Девять братів і десята сестриця Галя Дуже гарне оповіданє. — Ціна 15 цнт
Евстахій, повість з перших віків християнства. — Ціна .... 30 цнт
І. Жовнір. — II. Оферма. Новеля з міського житя. — Ціна .... 10 цнт
Журавлі. — Зміст: Журавлі (вірш). Закутник (оповіданє). Новітні гайдамаки (вірш). Пісні про Канаду. Пайлот Бют, оповіданє про судьбу молодого робітника-еміґранта. Звідки бере земля тепло. — Ціна .... 15 цнт
Жителї Марса. — Ціна .... 10 цнт
Жінка і її значінє в суспільнім житю — Сільський хірурґ (3 ілюстрації). — Смерть отаманова. — Дурень. — Дні нашої слави і недолї. — Ціна 15 цнт
Жіночий язик, індіянська казка. **Невдалий линч,** оповіданє. — Ціна 15 цнт
Жите, зарібки, орґанізації і т. п. в Злуч. Державах. — Дуже цікава розправа про відносини праці і житя в Америці. — Ціна .... 15 цнт.
Зоря нового житя. Комедія в чотирох діях. — Ціна .... 30 цнт
3 років війни. Сатиричні ілюстрації з европейської війни. Оповіданя, відомости і інформації про український нарід, про старий край і Америку, богато ілюстровані. Понад 150 ілюстрацій. — Ціна .... 30 цнт.
Збірка повісток. — Ціна .... 10 цнт.
За сестрою. — Є се найгарнійше оповіданє з козацької старини, сучасного письменника Андр. Чайковського, яке дотепер вийшло на американській Руси. — Ціна .... 35 цнт.
Збірка оповідань. Пятка. Євшан-зїлє. Безробітє. Павло. В суді. Чорт і Микитиха. Бонавча. Милосердність. Слон і чоловік. Добра дочка.—Ціна 20 цнт.
3 ріжних нив. — Зміст: Вся людська твар з хвалою прийде (вірш). Чого нам дійсно потреба. Не плоти ради, не злоти (вірш). Найбільший духовний поет (Данте Аліґієрі). Михайло Петрович Старицький, батько українського театру і визначний український поет. Як будуть іти шапи? Ангел та пустельник (оповіданє). Дещо цікавого із природи і науки. Зі сьвіта.—Ціна 15 цт.
За вольности України. — Ціна ... 5 цнт.
З кого ся насьміватоь, з того люди бувають. — **Посол Петришин.** — **Модний адвокат. Збірка оповідань.** — Ціна .... 10 цнт.
Іван Коновченко і инші оповіданя. — Ціна .... 20 цнт.
Іван Дурак та инші оповіданя. Ціна 25 ц.
Історія заложеня Злучених Держав Північної Америки. — Самсон. — До тих, що сьміють ся з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землі (Індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолї. — Ціна 15 ц.
Історія про малого Пилипка як лютий морозенько замучив його в лісі. — Ціна .... 20 цнт.
Книжочка рахункова. — Дуже практична книжочка до обчисльованя всяких рахунків; вона є пожиточна так для бизнесменів як і для робітників. З додатком деяких цікавих відомостий. — Ціна .... 30 цнт.

Замовленя посилайте на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСИ.

З TRENTON, N. J.
Нова релігія.

Не призивайте всує Бога,
Не призивайте ви Христа,
Не оскверняйте ви сьвятого
Животворящого хреста.
Христос учив народ любити
І за народ Христос страждав;
А ви грабуєте осьвіту
І те, що Бог народови дав.
Христос носив вінець терновий,
Сьвятую кров свою пролив
Своєю смертию сьвятою
Народ з неволі іскупив.

Ол. Кониський.

Коли ми приглянем ся близше історії нашої славної козаччини, то побачимо, що кождий гетьман чи простий запорожець, коли вмирав на поли битви, то він чув ся щасливим, а вмираючи, говорив: „Я щасливий, що віддаю своє житє за свою землю, за свою сьвяту віру". Отже видно з того, що їх земля і віра то були сьвяті ідеали, котрими вони дорожили над усе і охотно віддавали за них своє житє.

Або возьмім історію гайдамаччини. З чого вона повстала? Власне з того, що наші предки боронили свою віру, бо коли польська шляхта забирала церкви і віддавала їх жидам в аренду, то тоді селяни мусіли солоно платити жидови. щоби пійшов отворити церкву. І ще до нині затримала ся у нас пісня, в якій говорить ся що як на Великдень принесли після звичаю паски сьвятити до церкви, то мусіли довго чекати, ходити, глядати, просити щоби жид прийшов церкву отворити. А коли надіхав жид то дівчата з радости співали: „Їде, їде Зельман! Їде, їде його брат! Їде, їде Зельманова і вся його родина!"

Отож сей безпорядок польський став ся великим тягаром для селян і тоді почав ся бунт Селяни хопили в руки коси, сокири, ручниці і йшли на Ляхів під проводом Ґонти і Зелізняка. Тих повстанців шляхта назвала гайдамаками.

Із повисших двох фактів видно, за що боролись і вмирали наші діди. А гляньте, як шанують память своїх дідів їх внуки Гляньте на „соціялістів" з Клівленду, які кричать „віват, віват!" кождому, хто допче по могилах наших батьків. Мало того—мовляв—що вони вмерли; їх треба разом з живими обкидати болотом: треба визути з чести тих, що працюють і ширять думку славних дідів виповняють їх заповіт, тримають високо прапор України „На гак з вами! — кричать вироди. — Ви націонали!" Але їм мало того, тож давай сипати громи на попів, не дивлячи ся. чи той піп добрий чи злий. „На гак з ними!" — і конець...

Навіжені! Застановіть ся хвильку! Не вішайте всіх попів на один гак! Є і між попами злі і добрі. Коли критик береть ся когось критикувати, то він злу сторону ганить, а добру хвалить, бо кождий чоловік має злі сторони і добрі, але соціялістичний „Робітник" розуміеть ся на критиці як вовк на зьвіздах. Нашим „соціялістам" не туди шлях; вони знають, що піп не буде ломати віри Христової і не пійде на науку до жида Маркса, тож хотілиб винищити всіх попів, аби і духом їх не заносило...

А гов, „інтернаціональні" ґенерали! Затримайте ся трошки зі своєю культурною армією... Ще між „буржуями" не всьо побите... Ще остав ся один ворог вашого „соціялізму" — Бог... Христос...

Христова наука не всмак соціялістам, тож давай нищити всякими способами сю науку. Дурненькі „сіцілісти" хотять знищити Христа, того великого Учителя, котрому покланяєть ся більша половина роду людського. Тому Христови, котрий научив нас найкрасших моральних засад, нема місця на земли, бо те місце мав би заняти Маркс і клівлендські соціялісти...

Радуй ся, американська Україно! Покиньте, людоньки, те все, що вам мати над колискою співала, вщіплюючи у ваші серця віру в Христа, спасителя людскости. Покиньте Христову віру, а в заміну прийміть жидівську Маркса. Тоді буде правдивий рай на земли...

Василь Гасій.

З BRIDGEPORT. CONN.
Хто винен, що в Бріджпорті, Коннектікут, кацапня таку силу мала?

Тому три роки назад про Бріджпорт, Конн., мало що Українці знали, а то тому, що тут не було сьвідомих Українців, котрі моглиб віднести побіду над кацапнею, для добра загальної української справи. Було тут товариство Гайдамаки і братство св. Петра і Павла, то будь-що-будь було з ким зачати народну працю, але коли проводирі згаданих товариств хотіли великих ґратуляцій від членів, а нераз навіть і платні за свої труди, а члени не хотіли платити, то проводирі нічого за дармо для добра народного не хотіли робити. А кацапня, користаючи з несьвідомости українських зацофанців, не спала. Вона розширила свою темну сіть по цілім Бріджпорті і обснувала несьвідомих Українців як павук муху.

Коли в Бріджпорті, Конн., добре робота пустила ся, то й зачали зїзджати ся сьвідомі Українці; не лінюхи, а щирі народні робітники. Такими були молоді хлопці, як: Ілько Павлюк, І. Каблак, М. Каблак, Н. Варій, П. Павуш, Мих. Фіняк, Волод. Гнатюк, Волод. Вендринович, Н. Танич, Іван Бойко, Мих. Будник і другі сьвідомі Українці. Старші й молодші зґуртували ся в ґімнастичне товариство „Січ", щоби разом вибрати ся в похід проти кацапської братії, сподіваючись попертя від одиниць, котрі могли справу поперти так, щоби кацапська братія не мала більше охоти баламутити наших Українців тут в Бріджпорті. Але дарма! Попертя від сьвідомих людий не дістали!... Вони зачали відносити ся ворожо до товариства „Січ", гірше кацапні, помимо того, що се товариство працює з цілою енерґією, отримувало галю на мітинґи, закупило книжки, шафу, столи, крісла і утримувало 15 місяців галю, платячи по 25 долярів місячно ренту тілько на те, щоби було де зійтись і прочитати яку корисну книжку, порадитись, яке представлене навчитись, і других корисних річий.

І мислите, поважаний Читачу, що ті одиниці, від котрих товариство сподівалось попертя, поперли згадане товариство? Ні, не поперли! Тов. ґімнастичне „Січ" відограло пять театральних представлень, дало два відчити і уладило Шевченківське сьвято. Коли кацапня довідала ся, що має відбути ся таке сьвято, в честь такого мужа як Т. Шевченко, пустила в рух цілу кацапську машину проти Шевченківського сьвята, виговорюючи несотворені річи проти нашого товариства і його старшини. Але як я замітив між січовиками, то вони не звертають на виродних синів найменьшої уваги, працюють дальше для народу, утримують свою галю (У. Н. Дім), мають свою галю до представлень, де можна робити балі, весіля, хрестини, мають першорядну сценерію, мальовану грецьким маляром, спеціяльний пульрум, є товариский клюб. Члени не йдуть по сальонах і не тратять свій тяжко запрацьований ґріш, але йдуть до свого клюбу в будні дни і неділі. Кождий член має розривку: хто хоче, читає книжки, хто хоче, грає в пуля, одним словом — мені сподобало ся самому так, що і я вписав ся в члени.

До Вас, Українці з Бріджпорт, Конн., кличу: Не вірте кацапам, що вони виговорюють проти тов. Ґім. „Січ" і його старшини. Вписуйте ся в члени читальні, котра істнує при згаданім товаристві. За 25 цнт. місячної вкладки ви є членом рівно часно читальні і клюбу. Всі разом ґуртуймо ся при тім товаристві, бо з того будемо мати і вдоволене і хосен.

Тимко Балацко.

Подрібний виказ жертв з „Українського Дня".

(Конець).

TOLLESTON, IND.

З ПУШОК: Марія Сотак 8.13, Антоніна Цебак 2.60, Марія Загутинець 2.54, Анна Сотак 2.44, І. Щерба 2.19, Марія Петрик 2.03, Юлія Сотак 1.68, Володимир Загутинець 1.25, Фрузька Жуковська 97 ц. З ЛІСТ: Теодозій Менцінський 18.62, Василь Загутинець 9.90, Андрій Цебак 9.05, Антоній Крушинський 8.98, Іван Щерба 8.31, Стефан Заяць 6.21, Григорій Лаврівський 4.85, Осип Беніт 3.60, Михайло Морозович 1.00. Розхід 1.35. — Надіслано $93.00

SENECA FALLS, N. Y.

З ПУШОК: Йосиф Житняк 7.00, Олекса Мильчаковський 1.06, Іван Улич 39 ц., Ілько Цибуляк 27 ц. НА ЛІСТИ зібрали: Павло Якаба 29.20, Дмитро Луп 21.15, Якуб Якав 20.60, Юрко Куціпак 8.25, Юрко Дуркот і Пилаґа Миньчаковська 5.01. На сю суму жертвували: Д. Луп 12.00, Ю. Куціпак 5.35, П. Якаба 2.25, О. Мильчаковський 2.25, М. Головчак 2.15, Ю. Дуркот, Ю. Кльоп, Й. Житняк і Д. Харйо по 2.00, Я. Якав (Поляк) 1.50, П. Федичканич 1.25, В. Трийцятник 1.25, І. Цибуляк 1.10, І. Улич 1.10, Г. Романяк, Д. Гладиш, М. Куціпак, Ю. Гоцур, С. Федичканич, М. Чуляй, М. Міґалко, Ю. Марканич, Д. Федичканич, Ян Юзьвін (Поляк) і М. Трескот по 1.00, І. Антоняк, К. Саланський і Д. Гомзяк по 50 ц., М. Харйо, В. Кльоп, М. Рик, І. Дудинець і Кароліна Романяк по 25 ц., Анна Якаба і Марія Цибуляк по 10 ц. Розходу було 2.00. — Надіслано $92.00

READING, PA.

ЗІБРАЛИ: Іван Лопацький 11.94, Тимко Мельник 11.55 (до сеї пушки Антін Валік жертвував 10.00), Гриць Затирач 10.46, Параска Мельник 9.24, Лука Перефенко 8.54, Томко Сех 7.92, Феця Борис 7.73, Павло Перефенко 3.51, Василь Шеляк 3.29, Дмитро Барна 2.63, Феця Сех 2.47, Ксеня Шеляк 2.15, Сенько Ґрудза 1.95, Стефан Баран 1.70, Василь Сташко 1.62, Гнат Борис 1.09, Микола Ясинський 1.00, Іван Ожеховський 1.00, Федь Федуняк 48 ц., Микола Долинський 41 ц. Розхід 44 ц. — Разом надіслано.. ....$90.24

WILTON, N. DAK.

Зібрано у місцевостях: Вілтон 84.26, Бісмарк 11.14, Мандон 3.68, Вашбун 1.50. Збирали: Марія Руговська, Анна Хрущ, Анна Партика, Марія Хрущ, Микола Хрущ, Михайло Маковський, Микола Янів, Олекса Чорний і Петро Боднар. Розходу було 15.10. — Надіслано....$85.48

LANCASTER & DEPEW, N. Y.

З ПУШОК: Марія Ямельська 13.00, Анна Мідяк 7.76, Юлія Максимик 4.80, Олена Нестор 4.56, Анна Ямельська 3.73, Стефан Кінь 2.72, Юлія Трояновська 1.98, Галина Трояновська 1.96, Марія Масляник 1.54, Анна Кінь 1.36, Теодор Гладкий 1.06. З ЛІСТ: Лука Курило і Ілько Нестор 24.25, Микола Чехович і М. Макар 12.25, Олександер Турук 2.10, Теодор Максимик 1.40, М. Масляник 50 ц. Розхід 97 ц. — Надіслано....$84.00

NORTHUMBERLAND, PA.

З ПУШОК: Іван Кравецький 7.37, Софрон Мудрий 4.65, Іван Балук 3.98, Іван Стащук 3.93, Андрій Візний 3.54, Анна Пентелей 2.61, Стефан Попик 2.07, Михайло Клапко 2.00, Гнат Сокальчук 1.99, Федь Пентелей 1.57, Петро Гавазин 1.54, Дмитро Винник 1.50, Олекса Вальчук 1.27, Дмитро Гуриш 1.26, Олекса Клапко 1.19, Гася Пентелей 1.13, Іван Візний 1.08. З ЛІСТ: Іван Кравецький 19.00, Андрій Візний 10.00, Іван Балук 9.00. Розходу було 69 ц. — Надіслано....$80.00

SPRING VALLEY, N. Y.

ЗІБРАЛИ: Петро Магомета 15.92, Павло Бандура 12.56, Микола Натумик 11.19, Йосиф Цаповський 10.00, Петро В. Магомета 8.06, Василь Орищин 6.27, Лука Кріль 5.40, Андрій Кашинський 3.88, Дмитро Гнилишин 2.86, Галина Цаповська 2.81, Василь Каськів 2.05, Стефан Кирпчар 2.05, Андрій Фільків 1.71, Іван Бреба 1.50, Іван Кріль 1.10, Розхід 8.60. — Надіслано $78.76

SCOTTDALE, PA.

З ПУШОК: Н. Шміґельський 17.50, М. Квочак 10.11, Я. Марчук 5.72, Ю. Абрамчук 5.21, З. Елиновська 4.70, М. Шаланкевич 4.42, М. Стадник 4.09, Данило Стефанишин 3.53, К. Балоґ 3.20, М. Войтович 2.77, М. Шміґельська 2.32, А. Ярош 1.46, М. Кулик 1.37, Е. Манюх 1.37, А. Шаланкевич 1.35, З. Елиновська 1.25, К. Банько 65 ц., В. Романюк 60 ц., П. Квочак 52 ц., А. Лазор 50 ц., А. Кулинич 45 ц. ЖЕРТВУВАЛИ: Д. Стефанишин, Н. Шміґельський, І. Дукран і М. Стадник по 2.00, М. Войтович, М. Кулик, В. Зазуляк, о. Ф. Двуліт, І. Стефанишин, Р. Лазар і І. Бибкевич по 1.00, І. Коваль 75 ц., І. Корба, П. Кулинич, П. Елиновський, М. Піньковський, В. Тхір, Я. Зазуля, Н. Бибкевич, А. Гуляк, І. Ляхвошкий, В. Ляхнович, П. Гураль, Ц. Гринюк і П. Коваль по 50 ц. Разом 95.55. Розхід 19.70. — Остає $75.85

NIAGARA FALLS, N. Y.

З ЛІСТ: Т. Удод 24.35, Микола Білас 13.50, Михайло Гупайло 10.15, Дмитро Капцюруба і Дмитро Кобзар 8.65, Григорій Кутянський 4.45, на засіданю братським зібрав В. Сидорович 3.50. З ПУШОК: Анна Алексій 2.27, Семко Коцюруба 1.46, Іван Манасяк 1.00, Тимофтей Удод 87 ц., Марія Гусак 68 ц., Олекса Грамосяк 57 ц., Михайло Удод 55 ц., Іван Дзіндза 51 ц., Іван Грамосяк 25 ц., Вол. Гусак 20 ц., Теодор Дзіндза 11 ц., Стефан Гусак 11 ц. Разом 73.18. Розхід 40 ц. — Остає $72.78

BABYLON, N. Y.

З ПУШОК: С. Горичун 22.30, Г. Динеґа 11.55, С. Крекатин 5.79, І. Тишко 5.31, А. Левик 4.55, В. Холевка 4.43, Т. Гейнищ 4.25, Г. Бочар 3.43, М. Ковальський 3.26, І. Динеґа 2.57, С. Ратушний 2.13, В. Наконечний 2.07, І. Пасерб 2.07. Разом 74.01. Розхід 1.05. — Остає..$72.96

ANN ARBOR, MICH.

НА ЛІСТУ зложили: Іван Верес, Стефан Франков, Теодор Гапа, Іван Туранський і Дмитро Візний по 5.00, Микола Дворчин і Василь Коваль по 3.00, Андрій Турчин, Агафія Дворчин, Юфим Токарський, Йосиф Добровський, Іван Дідула, Микола Верес, Дмитро Салямін, Андрій Чмир, Михайло Німа і Андрій Шельвак по 2.00, Анна Коваль, Микола Шпелик, Параска Салямін, Олекса Ярошак, Іван Шиґдан, Яким Черняк, Семен Черняк, Пелагія Верес, Івась Шпак і Марія Чмир по 1.00, Франко Зубель, Адам Позняк, Павло Березняк, Стефан Ковальський, Йосиф Возгін, Микола Єзерський і Олекса Соболь по 50 ц., Маркус Крейзман, Микола Дубовський, Павло Шикаліда, Данило Бойчук. Іларіон Бойчук і Йосиф Шейфер по 25 ц. На хрестинах у Миколи Вереса зібрав Григорій Чмир 6.50. Разом 72.75. Розхід 25 ц. — Остає $72.50

JEANETTE, PA.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $72.16

WEST PULLMAN, ILL.

З ПУШОК: Паранька Манях 12.00. Олена Шупрлюк 9.36, Олекса Шавала 8.35, Іван Мороз 7.00, Анна Стефанюк 6.55, Стефан Микитюк 4.76, Ярема Онищук 4.13, Анна Маціях 3.40, Натан Лясковський 2.16, Тимко Янсевич 1.93, Онуфрій Михальський 1.87, Едвард Сохацький 1.53, Вінцент Янковяк 1.47, Михайло Ткачук 37 ц. З ЛІСТ: Тимко Янсевич 4.10, Стефан Кредєнс 1.51, Михайло Костолович 60 ц., Михайло Стефанюк 35 ц. Розхід 1.68. — Надіслано $69.75

BOUND BROOK, N. J.

НА ЛІСТИ: Семен Козявич і Павло Гусак 16.45, Іван Когут 6.20, Василь Кухарський і Павло Білобран 6.00. Жертва бр. св. Николая 5.00. З ПУШОК: Кароліна Козєвич 8.61, Марія Когут 6.15, Анна Перчишин 5.50, Марія Возьна 5.05, Катерина Волошин 3.41, Василь Кухарський 3.28, Павло Білобран 2.02, Броніслава Кріста 1.00, Іван Когут 76 ц. — Разом $69.50

BRIDGEPORT, PA.

НА ЛІСТУ: Марія Мотуз і Марія Смалюх 28.66. З ПУШОК: Павло Слободаян 7.80, Антін Фірута 3.61. Антін Заокінний 3.25, Микола Стельмах 2.70. Леон Мазур 2.62, Василь Пухта 2.51, Панько Бичек 2.26, Павло Довгань 2.14, Василь Стельмах 1.33, Теодор Голубенний 1.12, Мих. Малачинський 96 ц., Кіндрат Білик 96 ц., Стефан Шимра 91 ц., Яків Слободаян 73 ц., Михайло Вовк 35 ц., з відділової каси жертва 5.00. Разом 66.91. Розхід 25 ц.— Остає $66.66

EASTON, PA.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $62.50

SYKESVILLE, PA.

НА ЛІСТУ: Михайло Люлька і Йосиф Кикіш 30.18, Микола Чорний 10.95, Гнат Темнюк 9.45, Михайло Миколів і Стефан Шпак 4.37, Стефан Тур 2.35, Нік. Шпак 2.32. ДО ПУШКИ: Анна Михалюк 2.52. — Разом $62.14

LORAIN, OHIO.

З ЛІСТ: Стефан Яців 15.85, Василь Фурдин 10.00, Ілько Дутчик 4.20, Микола Гедзин 2.75, Сарабаха 2.55. З ПУШОК: Іван Задорожний 8.87, Марія Гедзин 4.13, панна Задорожна 4.12, Клюбола 2.30, Тузінський 2.16, Варвара Валох 1.96, Марія Лозінська 1.68. Людвик Пінцура 88 ц., Веальоці 29 ц., Ющишин 22 ц. — Разом $61.36

TAUNTON, MASS.

ЗБИРАЛИ: Іван Сусал і Лесько Зухнюк 25.58, Кароль Сідзінський і Гнат Гнатишин 14.63. Михайло Пропіцький і Клим Сусол 10.28, Григорій Никиґа 5.32. Іван Никиґа 2.21. — Разом $58.02

SUPERIOR, WIS.

З ПУШОК: Анастазія Івасюк 20.00, Михайло Вітів 8.92, Стефан Осаца 5.40, Елена Люліс 5.10, Зофія Струтинська 2.51. Елена Струтинська 2.40, Марія Масевська 1.52, Дмитро Осаца 1.03. НА ЛІСТУ: Іван Іванюк 2.00, Микола Бривка, Мирон Дмитрук, Іван Осаца, Дмитро Осаца, Іван Левік, Михайло Адамів, Петро Носів по 1.00, Антін Бривка і Михайло Вітів по 50 ц. Разом 56.91. Розхід 50 ц. — Остає $56.41

EAST CHICAGO, IND.

ЗБИРАЛИ: Марія Белзенька 20.90, Катерина Насланець 14.35, Марія Скресінська 9.10. Татіянна Ласкевич 5.87, Анна Госара 4.63, Іван Стрихарський 2.70. Разом 57.58, Розхід 2.25. — Остає..$55.33

CURTIS BAY, MD.

З ЛІСТ: Магдалина Войтович 10.00. Дмитро Фаріон 5.00, Андрій Корчинський 2.00, Іван Ощипка 1.00. З ПУШОК: Гелена Живчак 12.60, Еміль Кульчицький 3.05, Волод. Самульський 2.95, Юрій Гоцакбра 2.95, Іван Цілінський 2.90, Михайло Кочан 2.85, Дамяин Любпнець 2.80, Петро Чайковський 2.60. Андрій Овсяний 2.40, Іван Горняк 1.90. — Разом.. ....$55.00

NEW ALEXANDRIA, PA.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $53.80

MILLVILLE, N. J.

З ПУШОК: Григорій Замойський 9.29, Олекса Травка 8.24, Франко Варжибок 7.43, Юрій Маланчин 5.34, Петро Процишин 5.24, Микола Стрільчук 4.39, Йосиф Пришлюга 3.03, Целень 3.00, Марія Прохович 1.85, Михайло Ліба 1.60, Кароль Стрільчук 1.25, Онуфрій Гнатюк 1.25, Олекса Юзєжик 95 ц., Анна Філовяк 91 ц., Евген Бейґер 20 ц. Разом 53.99. Розхід 22 ц. — Остає $53.77

EXPORT, PA.

З ЛІСТИ: Стефан Якимець 5.00, Савка Мацевка 2.50, Теодор Звір 2.50, Олекса Волошин. Іван Пасічник і бр. св. Василія, від. 23 „Нар. Помочи" з каси по 2.00, Михайло Луців. Руський Нар. Дім. Н. Н., М. Сідлер, Т. Маґрам, Л. Слань, Михайло Коваль. Семен Мачержак, Михайло Чупа, Петро Славуник, Михайло Криванич. Іван Демко і П. Падлетич по 1.00, А. Криванич 75 ц., В. Чупа, А. Миркаль, І. Кривокуча, Ю. Охтанович, П. Скірковський. І. Русинко, Т. Бабич, А. Голоняк, Ю. Клованич, Б. Г. Мірич, Н. Сузіч, Д. Андрійчак, І. Беркович, М. Кляра, В. Підберецький, Л. Берлін, І. Кочерган, П. Ухач, Ф. Шишоло, Я. Малета, Т. Клованич, П. Стоянович, Т. Голодняк, П. Кузня, І. Бамбурак, І. Вінцційовський, Марія Мачержак, О. Волошин, М. Бучар, О. Соколович, К. Микитин, М. Микитин, Р. Радевич, І. Саранович, О. Луців, Ф. Плечій, Ф. Мачержак, Т. Ребіч, М. Микитин, І. Бразунець і Федь Тимацько по 50 ц., С. Мазур, І. Куч, І. Стойко, Ф. Бенца, І. Джулія, Ф. Набода, М. Кришфовший, П. Красняник, В. Чуп, І. Флорик і І. Клипа по 25 ц., О. Миго 20 ц., Н. Гурзан 15 ц., К. Левчик 10 ц. Збирали Теодор Звірий і Стефан Якимець. — Разом $53.45

PHILADELPHIA, PA.

Всч. о. Андрій Симко зібрав жертви від слідуючих осіб: Марія Руданин, Гр. Кімак, Ст. Ґерба, Сандор Санісло, Мих. Русинко, І. Томаш, А. Жак, Мих. Себащен, П. Федорішка, Анна Шуда, В. Кавчак, Софія Чобалько, Мих. Кавчак, Варвара Верес, Мих. Русинко (мол.), І. Скомський, Т. Мажинський, Мих. Цетлинський, Марія Шуда, Мих. Бурґош-Товт і І. Копцьо по 1.00, І. Петрісько, В. Неборак, Матрона Обертан, І. Петрик, Марія Фрейкор, В. Ніліп, Й. Крісько, Й. Кострубанич, Ю. Русинко, Анна Пайкош, А. Копцьо, І. Белвичін, Мих. Кавчак, Мих. Луца, І. Копцьо, Мих. Петрик, Кароль Воловник, П. Жак, В. Попович, Марія Петрик, І. Ліґа, Анна Бабінець, І. Моско, Ева Бомберович, Мих. Галько, Анна Спісак, А. Сервей, Ст. Контюх, Анна Кандрава, Мих. Джуперко, А. Андрашко, Мих. Мартін, Ст. Бен і А. Браско по 50 ц., Мих. Горват, Ст. Сабо, Зузанна Макош, Марія Девіс, Зузанна Ліска, Марія Нидяк, Марія Родак, Ю. Кулїс, П. Горняк, Мих. Дупаль, Ю. Черевка, В. Данканїч, В. Петрик, А. Василь, Д. Станковіч, І. Мікула, І. Лисак, Мих. Волошин, Мих. Лисак, Ю. Жак, Д. Глаґола, І. Пальчик, Мих. Гріп, І. Кудрявн, Ю. Дувак, Марія Томаш, Марія Голодняк, Мих. Таніпец, Марія Бобеля, І. Дудинец, Адам Ґіґліс, Іван Ґас, Ірвін Найс, Марія Стюарт, Едвард Стюарт. Герберт Саймон і Іван Мек-Кой по 25 ц. Дрібні жертви 5.30. — Разом $52.55

TITUSVILLE, PA.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $51.00

MAHANOY CITY, PA.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $50.00

TAMS, W. VA.

ЗІБРАЛИ: Іван Петро 9.98, Анна Пелех 8.96, Елисавета Форей 8.94, Марія Белей 8.23, Йосиф Равлюк 7.00, Х. Чижик 5.00, Йосиф Сохацький 4.65, Михайло Маковський 1.82. Розхід 7.38. Разом надіслано $50.00

OXFORD, N. J.

З ПУШОК: Безіменних пушок 3.50, Михайло Польський 4.30, Михайло Думанський 9.08, Микола Юшкевич 1.43, Григорій Гнатишак 1.40, Андрій Шафран 9.27, Михайло Гуцалюк 2.98, Йосиф Гнатишак 2.72. НА ЛІСТИ: Михайло Польський 4.91, Михайло Думанський 10.00, Андрій Шафран 2.10, Михайло Гуцалюк 1.00, Йосиф Гнатишак 1.00, Антін Карабін 7.70, Іван Назар 1.75. Розхід 15.30. — Остає $47.84

MILWAUKEE, WIS.

Товариство ім. Івана Франка, від. 103 У. Н. Союза зібрало між своїми членами $46.00

PHOENIXVILLE, PA.

З ПУШОК: Гнат Ступницький 3.81, Анна Пастернак 2.07, Д. Матій 1.88, Семен Новосілський 1.65, Марія Матій 1.19, Марія Федак 86 ц., Йосифа Білинська 53 ц. З ЛІСТ: Іван Гозлаш 8.25, Андрій Малик 7.50, Микола Коваль 4.75, Дмитро Грабовський 4.00, Павло Садівський 2.00, Микола Ступницький 1.50, Н. Коваль 75 ц., Лука Грущак 75 ц., Йосиф Гозлаш 60 ц. Розхід 1.29. — Надіслано....$40.80

PORT CHESTER, N. Y.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $38.00

SOUTHPORT, CONN.

З ПУШОК: Юрко Гоголь 9.33, Марія Бідна 3.76, Анастазія Гоголь 3.33. Микола Гайда 2.11, Петро Дутко 75 ц. З ЛІСТ: Микола Гайда 7.00. Марія Бідна 6.00, Юрко Гоголь 6.00, Петро Дутко 2.00. Анастазія Гоголь 1.50. Розхід 5.77. — Надіслано $36.01

CANAJOHARIE, N. Y.

З ПУШОК: Іван Семенишин 6.46, Антін Тарас 6.30, Дмитро Гринишин 5.91, Микола Пальчак 5.66, Семен Павлів 3.30, Анастазія Семенишин 1.82, Василь Соловій 1.81, Анастазія Микитюк 59 ц., Марина Басій 55 ц., Петро Ходак 15 ц. У ФОРТ ПЛЕЙН зібрали: Семко Проців 5.50, Теодор Михальчук 3.96, Микола Засітко 1.10. З ЛІСТ: Дмитро Гринишин 2.10. Іван Семенишин 1.00. Розхід 11.05. — Надіслано $35.16

MILVILLE, MASS.

З ПУШОК: Анна Питель 2.29, Анастазія Томчишин 2.53, Анна Седлер 7.91, Марія Седлер 4.31, Анастазія Кучек 56 ц., Стефан Седлер 6.66, Марія Кукура 2.04. Антін Пирґа 1.00. НА ЛІСТУ: Стефан Седлер 6.15. — Разом......$33.48

ALBANY, N. Y.

ЗБИРАЛИ: Василь Криса 20.60, Теодор Качмар 4.80. Павло Качмар 4.38. Яким Качмар 4.00. Разом 33.78. Розхід 78 ц. — Остає $33.00

PARKESBURG, PA.

З ПУШОК: Марія Чайківська і Галина Задорожна 2.03. З ЛІСТ: Григорій Задорожний і Іван Бохняк 12.87. Іван Чайківський і Микола Савчин 9.70, Алексайдер Білинський і Михайло Лаґуш 8.40. Розхід 2.00. — Надіслано........$31.00

MIDDLETOWN & STEELTON, PA.

МІДЛТАВН З ПУШОК: Дмитро Слободзян 2.24, Гнат Цбак 4.10, Теодор Мотичек 2.39. Павло Копка 1.01, Іван Лехневський 4.29, Василь Мотишак 2.57. Теодор Женюх 1.25. СТІЛТОН З ПУШОК: Юрій Рудий 3.52, Василь Роґульський 2.49, Михайло Буката 1.59, Павло Слободян 1.50. НА ЛІСТИ: Станислав Пастернюк 4.00, дрібні датки 3.20. Розхід 3.30. — Надіслано $30.60

KEISER, PA.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $30.00

COAL RIDGE, OHIO.

З ЛІСТ: Теодор Іванишин 12.90, Іван Крупка 5.00. У Бел Валей зібрав Іван Шавинський 2.25, а члени бр. св. Николая, від. 224 У. Н. Союза зложили: Н. Крупка, П. Поливка, М. Поливка, Я. Латанишин, Я. Ілятевич, П. Смереканич, І. Шавинський, М. Мотичак і Гр. Кривицький по 1.00, В. Рупека 30 ц. Розхід 1.71. — Надіслано $27.74

WEST NEWTON, PA.

ЗІБРАЛИ: Василь Шищук і Іван Ґечі 13.75, Іван Ґечі 6.50, Василь Касія і Михайло Шевчик 4.72, в пушках по склепах найдено 2.39. — Разом $27.36

ELKHORN, W. VA.

Всч. о. М. Лукавський зібрав між своїми парохіянами $27.00

SPEONK, L. I., N. Y.

Еміліян Мільчук і Савка Гірчиця зібрали $25.75

NEW CASTLE, PA.

Осип Мельник надіслав збірку, на яку жертвували: о. В. Василишин 5.00, Василь Салик 5.00, Тимко Тимочко 3.00, Віктор Бабій 3.00, Осип Мельник 2.00, І. Громняк 2.00, Степан Зімяк 2.00, Михайло Зімяк 1.00, М. Форись 1.00, о. Бачевський 1.00. — Разом $25.00

MANVILLE, R. I.

З ПУШОК: Ольга Шевчук 6.60, Франя Рокович 6.44, Марія Кльокан 5.67, Параня Талабай 3.10, Антоніна Сулима 1.65, Наталка Сулима 1.35, Марія Сідайка 1.29, Анна Борозня 1.10, Дмитро Сулима (жертва) 1.00, Павло Романишин (жертва) 1.00. Разом 29.20. Розхід 4.55. — Остає $24.65

RHONE, PA.

З ПУШОК: Микола Янощак 5.20, Зофія Блишок 3.24, Катерина Сторожка 2.96, Теодор і Юлія Гулик 2.77, Анна Сивулич 1.91, Іван Швантко 1.60, Марія Ґрозьо 1.32, Василь Федак 1.15, Андрей Хромчак 1.15, Марта Жидяк 1.10, Ева Сивулич 1.01, Марія Стебніцька 60 ц., Анча Деркач 51 ц. Разом 24.52. Розхід 1.68. — Остає $22.84

EAST ST. LOUIS, ILL.

Братство св. Арх. Михаїла, від. 308 У. Н. Союза жертвувало 10.00, а дрібними жертвами зібрано 12.00. — Разом $22.00

FARREL, PA.

Іван Крись, Стефан Крись і Андрій Савка по 2.00, Стефан Шимін 1.50, Микола Боберський, Олекса Калинич, Іван Дублій, Василь Лясейко, Федьо Боберський, Василь Грицик, Гриць Удич, Гриць Дубий, Іван Дубий, Петро Цибак, Павло Скубіш. Федьо Баран і Гриць Дубий по 1.00. Микола Драбич і Федь Петрішкевич по 50. — Прислано $21.30

CROMPTON, R. I.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $20.51

RANKIN, PA.

Василь Мацькевич, Йосиф Боришкевич, Стефан Кудловський, Микола Озарчук, Семко Черепаха, Михайло Моровський, Гринь Маґун, Іван Мировський, Микола Недоступ, Андрій Ставечний, Михайло Френдій 1.00, Семко Озарчук, Федор Костюк і Антін Кушнер по 1.00, Іван Овчар і Симко Боришкевич по 50 ц. — Разом $15.00

KINGSTON, PA.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $13.25

FRANKFORD HEIGHTS, ILL.

(Подрібного спису не надіслано). — Зібрано $12.50

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Почта до старого краю.

Тих, які вже довший час не мають вістки від своїх кревних у старім краю, можемо потішити сим, що завдяки президентови Вілсонови, міністерство почт виготовляє плян посилки листів із Злучених Держав до Австро-Угорщини і Німеччини. В листах можна буде обговорювати справи чисто родинні. Особи, які схочуть висилати листи до своїх рідних, кревних чи знакомих в тих державах, будуть мусіли зголосити ся до бюра у своїй місцевости і там виповнити відповідну аплікацію, яку разом з листом, призначеним до старого краю, перешлеть ся до Вашінґтону. Близші інформациї міністерство почт оповістить правдоподібно в найблизшім часї, про що ми повідомимо наших читачів через часопись.

В початкових школах в Коннектикут заборонено чужі мови.

Ґубернатор стейту Коннектикут оповістив, що з днем 1. липня 1918 року в початкових публичних або приватних школах стейту вільно учити лише в анґлїйській мові; инші мови заборонені. В оповіщеню говорить ся також, що ворожі чужинці не можуть бути учителями жадної, чи то публичної чи приватної школи в стейті Коннектикут. В приватних школах вільно послугувати ся чужинецькими мовами лише при релїґійних вправах; приміром у початковій школі можна буде учити дітий катехізму в їх рідній мові.

Карти на молоко в Н. Анґлїї.

Филип Еллен, молочний комісар на Нову Анґлїю (стейти Массачусетс, Коннектикут, Род Айленд, Ню Гемпшір, Вернон і Мейн), висловив надію, що в сім окрузї незадовго впровадить ся карткову систему на молоко, аби тим способом охоронити суспільність від штучної дорожнї. „Нема причини, — каже Еллен — чому кварта молока в Новій Анґлїї має коштувати 14½, а не 10 центів". Під картковою системою треба розуміти се, що кожда особа може купити собі дану скількість молока лише тодї, коли викажеть ся карткою.

Муней жадає смерти або нової розправи.

Тома Муней, робітник у Сан Франціско, Калїфорнїя, якого оскаржено за участь в підложеню бомби в день военного приготованя у Сан Франціско і за се засуджено його на смерть через повішенє, довідавшись, що ґовернор хоче замінити кару смерти на досмертну вязницю, написав отсей лист: „Я довідав ся, що робить ся стараня замінити мій засуд на досмертну вязницю. Я протестую проти сього і жадаю, аби засуд смерти виконати або перевести справедливу і ретельну розправу, якої я ще не мав. Я вірю, що смерть є відповідною карою для тих, які поповнили такий злочин, який менї закидають. І думаю також, що не повинно бути нїякого компромісу для жадного чоловіка, оскарженого в такім злочинї. Коли він винуватий, він повинен повиснути. Коли-ж він не є винуватий, повинен бути випущений на волю. Я стою на становищи, що я цїлком невинуватий". — У звязи із засудом Мунея, Центральна Робітнича Рада в Беллінґем, Вашінґтон, рішила, щоби на 1. мая робітники вийшли на 24-годинний страйк і в той спосіб заманїфестували свій протест проти засуду Мунея.

---

14 дїтий Карла Курента, фармера в Джермени Флетс недалеко Нютон, Ню Джерзи, занедужало на кір.

Помічники шерифів у стейтї Род Айленд дістануть незадовго підвишку платнї з трох на пять долярів денно.

Нюйорський стейт видає річно 282 доляри і 60 центів на удержанє арештантів у поправних домах.

55-лїтний Іван Довлінґ, письменник в Ню Йорку, зняв анґлїйський прапор із статуї Шекспіра в Центральнім парку. Його зарештовано і приведено до суду, де він оправдував свій поступок тим, що на статуї побіч анґлїйського не було американського прапора. „Коли нема прапора американського, — казав Довлінґ — то не треба жадного". Його задержано до дальшого переслуханя.

Проект проти лїнчу.

Посол Меріл Мурс з Індіяни вніс проєкт в парляментї, після якого будеть ся карати учасників і урядників даних повітів за самовільні суди („лїнчи") товпи. Проект каже, що особа, яка брала участь в лїнчованю, буде карана карою смерти. Повіт, в якім лучить ся лїнчованє, буде караний гривною 20.000 долярів за кождий случай; також повіт, через який перейде самовільна товпа, підлягає такій-самій карі. Кара і арешт є назначені для тих стейтових, повітових чи місцевих урядників, які видадуть якусь особу товпі злїнчувати. Найвисший арешт є пять лїт. — Посол Мурс каже, що він буде налягати, аби сей його проект принято ще підчас сеї сесії.

Суд мусів рішити, котра дитина належить до котрої мами.

Панї Ґуса Фельмер, 28-лїтна женщина і матїр чотирох дїтий, в Ню Йорку, заскаржила перед суд паню Лїлїян Леоніф, 40-лїтну женщину і матїр пятьох дїтий. Справа йшла тут о дїти. Сїм місяців тому обі женщини породили в однім шпитали дїти. Вони лежали в одній кімнатї і при породї услуґували їм тісамі лїкарі і тісамі доглядачки. В шість годин по породї маленькі дїти принесено до материй, які по кількох днях виздоровіли і вийшли зі шпиталю, забираючи зі собою дїти. Від того часу проминуло вже сїм місяців. Панї Фельмер все чудувала ся, чому троє перших дїтий є подібні до себе, а четверте, новонароджене, нї. Вона підозрівала, що в шпитали мусїли заміняти їй дитину. А щоби бути певною, що так воно в дійсности є, панї Фельмер приглянула ся новонародженій дитинї, яку плекала панї Леоніф, і переконала ся, що ся дитина є подібна до її дїтий, а дитина, яку вона плекає, є подібна до дїтий панї Леоніф. Будучи певною дійсности, панї Фельмер зажадала від панї Леоніф звороту дитини, але остання відказала ся від сього. Справа опинила ся в судї, який минувшої суботи рішив долю дїтий-немовлят. Обоє немовлятка спали, як суд переводив розправу. Батьки були в судї яко сьвідки. Судії почали розправу, але не могли довести її самі до кінця, бо обі матери не могли погодити ся. Панї Леоніф не хотїла виміняти дїти. „То дай менї мою дитину, а я буду плекати обоє" — говорила панї Фельмар. Побачивши, що справа є тяжка до остаточного рішеня, судії покликали кількох лїкарів-специялїстів. До суду приведено всї дїти обох родин і лїкарі почали точну обсервацію їх очий. І виказало ся, що панї Фельмер мала право жадати від панї Леоніф своєї дитини. Суд присудив заміну дїтий.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Загранична торговля Злучених Держав за март виказує зріст. Протягом одного місяця за границю вивезено товарів на суму 531,000.000 долярів (о 119,000.000 долярів більше ніж в лютім), а із заграниці ввезено товарів на суму 242,000.000 долярів (о 34,000.000 більше ніж в лютім). Сї цифри виказує урядове бюро заграничної і домашної торговлї.

Около 6.000 майнерів в околицях над горішним бігом ріки Потомак (випливає з Алеґенських гір і впадає до моря коло Балтімор) пійшло назад до роботи, по тім, як адміністратор опалу заявив, що правительство не буде рішати їх справи тодї, як вони страйкують.

Минувшої пятницї в Бруклинї, Н. Й., видано 300 дозволів на вінчанє, найбільше число від початку війни. Майже всї „молоді" були в 21-шім роцї житя і заперечували, коли їм закидано, що женять ся, аби їх не брано до війська.

В місцевости Левенворт, в Індіянї, яка має 690 мешканців, в місяци сїчни, лютім і марті 1918 року нїхто між людьми не вмер і не вродив ся.

Найвисший суд в Бруклинї присудив, що зелїзнича компанїя „Річмонд Лайт & Рейлрод" має заплатити Марії Дарновській із Стейтен Айленд 12.000 долярів за утрату мужа, який погиб підчас роботи.

Новий директор полїції у Філядельфії заборонив виголошувати публичні промови в нїмецькій мові.

Відчит в Ню Йорку.

Заходом ґімнастичного товариства „Січ" в Ню Йорку, в середу (1. мая б. р.) о год. 7.30 вечером в Народнім Домі п. М. Дячишин буде мати відчит на тему: „Все, що родилось, згинути мусить". Вступ вільний для всїх.

Тому, що його імя було для нього перешкодою у винайденю відповідної працї, Едвард Ґ. Кайзер з під ч. 726 Іст 152 улицї в Ню Йорку змінив його на Едвард Ґ. Кінґ. Судія одобрив зміну. Кайзер (тепер Кінґ) родив ся у Злучених Державах, де також родили ся його родичі.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Далекосхідна українська держава.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Третий обласний український зїзд селянських делеґатів Далекого Сходу, який відбув ся в Микольску усурійськім (недалеко Владивостоку) в днях 29., 30. і 31. сїчня 1918 року, підніс клич: Хай живе Далекосхідна Українська Република!

Вістрє проти вістря!

В понедїлок (18. лютого 1918 р.) галицькі Поляки обурені на мир з Україною, який прилучив Холмщину до Української Народної Републики, вийшли на 10-годинний страйк. З тої нагоди львівське „Дїло" (з недїлї 17. лютого 1918 р.) пише: На понедїлок польські орґанїзациї зарядили загальний страйк у Львові і в цїлій Галичинї і очевидно також в українській части краю. Страйк орґанїзує польська воююча сторона з ініцїятиви і при участи ц. к. урядників; ще раз, віримо в се, пораз останний розбудять ся апетити на загарбанє української землї і народности. Надуживаючи повірену собі австрійською державою орґанїзацію публичної власти, постановляють Поляки між иншим з помочию тої власти страйком сим вимусити на самій державі, аби пійшла на службу польського імперіялїзму, а на спокійне населенє краю натискають, аби демонстрували на користь польських інтересів. — Українське населенє східної Галичини не може бути і не буде нїмим сьвідком польського нацїоналїзму. Мало того. Український промисловець, купець, урядник, робітник буде віддавати ся в понедїлок звичайним занятям. Кожде надужитє власти і сили з польської сторони стрінеть ся з належною відправою з української сторони. Польські меньшости по українських селах і містах, польські двори і плебанії, розміщені серед моря українського населеня, є від нинї закладниками і гарантують, що українським меньшостям у більших містах волос з голови не впаде, що український горожанин на якімнебудь він був би становищи, буде міг в день польського провокацїйного страйку віддавати ся звичайним занятям. — Коли цивільні орґани державної власти в руках воюючої Польщі мають бути орґанами протиукраїнської провокацїї, то українському населеню прислугує право звернути ся о охорону до військової власти і вхопити ся способу самооборони. — Перебуваючі у Львові українські посли запротестували вчера у намісника проти терору, який розвивають проти українського населеня у Львові і в цїлій східній Галичинї з приводу заключеня мира з Україною польські державні орґани і польські дневники.

Українська манїфестація у Львові.

В понедїлок (4. марта 1918 р.) у Львові відбула ся велика українська манїфестація, в якій взяли участь деякі українські посли, духовенство, цивільна інтеліґенція і робітництво. Між учасниками були також дівчата в народних строях, жінки, старцї і дїти, які вийшли висказати публично свою радість з нагоди повстаня до нового житя української держави. Сьвяточно настроєний похід рушив з площі св. Юра на головну улицю. На переді на конях їхало 100 сивоволосих старців, за ними йшли з цьвітами дїти і дівчата; відтак слїдувало духовенство, піші і кінні Січові Стрільцї і Українцї-офіцири австрійської армії. За ними цивільний нарід. Похід співав українські народні пісні і підносив оклики „Слава" Українській Центральній Радї і Українській Народній Републицї.

В Комарнї, в Галичинї, появили ся були відозви в польській мові, в яких взивало ся населенє до манїфестациї на знак воскресеня України, скасованя до решти панщини і відзисканя відвічного права рільничого люду до землї і волї.

По заключеню мира десятки Українцї-академиків львівського університету виїхали до Холмщини.

З днем 15. сїчня 1918 року київська часопись „Нова Рада" перейшла на власність товариства „Час". Часопись має бути великим безпартійним дневником.

ЧИТАЧІ „СВОБОДИ" гордять ся своєю ґазетою. Вона пише так по щирости, так зі серця, так переконуючо, що кождий Українець се чує, що то його ґазета. Нехай же кождий Українець платить також щиростию і стараєть ся поширити „Свободу" між знакомими.